І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 219. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 24-го ЛИСТОПАДА 1965 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 24, 1965 No. 219. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Вівторок, 23 листопада 1965

В АМЕРИЦІ

У ЗДА І У ВСЬОМУ ВІЛЬНОМУ СВІТІ 22-го ЛИСТОПАДА ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ ПРЕЗИДЕНТА КЕННЕДІ в другі роковини його смерти. На могилі Покійного на Національному цвинтарі в Арлінгтоні від пані Джекелін Кеннеді покладено букет малих білих лілій. Відвідав цю могилу брат покійного сенатор Едвард Кеннеді з дружиною. На могилі покладено численні квіти, і тисячі осіб відвідали її, вшановуючи пам'ять покійного Президента. Пані Кеннеді залишилася в Ню Йорку і не брала участи в публічному вшануванні її мужа. Мати пані Кеннеді Гю Д'Окінкло з Вашингтону також поклала квіти на могилі на цвинтарі. Подібні вшанування відбулися в численних місцевостях ЗДА. Від президента Джансона поклав квіти головний прокуратор Ніколас де Каценбах. Присутні були й інші урядові достойники.

РАДА ЕКОНОМІЧНИХ ДОРАДНИКІВ ПРЕЗИДЕНТА ЗВІТУЄ ПРО ДЕФІЦИТ У ФЕДЕРАЛЬНОМУ БЮДЖЕТІ в третій чверті цього року, бо уряд видає більше грошей із федеральної скарбниці, щоб цим способом скріплювати економіку країни. Економісти передбачали, що економіка в другій половині ц.р. буде зменшувати темп свого збільшування. Це не здійснюється тільки тому, що збільшені федеральні видатки скріплюють господарку країни. Видатки в третій чверті винесли $126.2 більйона, а в другій тільки $120.8 більйона. Це збільшення зужито на оборону країни та на збільшені витрати на соціяльне забезпечення, бо у вересні виплачено більші пенсії, починаючи від січня 1965-го року. Повищі числа розуміється в річному відношенні

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ РОБЕРТ МЕКНАМАРА НЕ ДУМАЄ РЕЗИГНУВАТИ ЗІ СВОГО СТАНОВИЩА, хоч його з різних боків критикують. На костюмове прийняття МекНамара прийшов в одежі-панцері, що свідчить, що секретар оборони не думає про втечу зі становища, яке він займає вже 4 роки і 10 місяців, — найдовше в історії ЗДА. Раніше він був директором Моторової Компанії Форда і заробляв майже півмільйона долярів річно, а тепер має десяту частину цього. МекНамара любить Вашингтон і втішається повним довір'ям Президента, який радиться його і в інших справах, а не тільки в проблемах оборони.

СЕНАТОР ДЖЕКОБ К. ДЖЕВІТС ПЕРЕСТЕРІГАЄ НЮЙОРКСЬКОГО ГУБЕРНАТОРА РОКЕФЕЛЛЕРА. Республіканський сенатор гадає, що Рокефеллер зможе виграти губернаторські вибори в 1966-му році, хоч тепер він є в клопоті. Вибори зможе виграти Рокефеллер тоді, коли зможе похвалитися перед виборцями успіхами в стейтовому законодавстві. В Олбані республіканці контролюють Сенат, а стейтову Асамблею контролюють демократи. Джевітс заявив давніше, що він старався б про губернаторське становище, коли б Рокефеллер не кандидував в 1966-му році. Сенатор Джевітс не відмовляється і від кандидатури на президента в 1968-му році

СЕЛЕКЦІЙНИЙ УРЯД ЗАСПОКОЮЄ ВСІХ ТИХ, ЯКІ Є В ПОБОРОВОМУ ВІЦІ, що немає радикальної зміни в системі покликування рекрутів, тому не повинні турбуватися батьки юнаків у віці 18 до 26-ох років, їхні приятелі, наречені та працедавці. Селекційний уряд вияснює, що „немає жадної кризи", хоч ведеться війну у В'єтнамі. Число рекрутів збільшилося тому, що збільшилося число збройних сил ЗДА. Департамент Оборони не плянує покликувати до активної служби резерви, що пропонувала армія в літі цього року. Не передбачене збільшення числа рекрутів.

У СВІТІ

В ПОЛІТИЧНІЙ КОМІСІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ дебати над різними пропозиціями, що націлені на скликання в 1967 році світової конференції роззброєння, на якій були б учасниками рішуче всі держави у світі, члени і не члени ОН, особливо ж Комуністичний Китай. ЗДА — за газетними вістками — не будуть противитися такій конференції. Покищо річ іде про вибір підготовчої комісії, яка мала б устійнити цілу низку контроверсійних справ щодо складу, часу, місця і цілей такої конференції.

ПЕРЕМОЖЕЦЬ В ОСТАННІХ ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ ВИБОРАХ НА ФІЛІППІНАХ СЕНАТОР ФЕРДІНАНД Е. МАРКОС БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНИЙ на президента 15 грудня ц. р. філіппінським парляментом, а 30 грудня ц. р. перейме урядування від президента Діосдадо Масапаґаля. Цей останній, огірчений своєю прогрою, задумує зовсім відійти від активного політичного життя. Філіппіни, які складаються з кругло 7.000 островів, дістали за останніх 10 років від ЗДА 393 мільйони дол., але переживають далі перманентну господарську кризу, з вини якої програв Масапаґаль.

ГОЛОВА БРИТІЙСЬКОЇ КОНСЕРВАТИВНОЇ ПАРТІЇ ЕДВАРД ГІТ ПРИБУВ до Парижу, щоб у розмовах з французькими державними мужами й економістами перевірити шанси, що їх мала б Британія, коли б вона поновила заходи — стати членом Европейської Економічної Спільноти. Французький президент де Голль заклав своє „вето" в 1963 році проти прийняття туди Британії. Едвард Гіт був тоді делеґатом тодішнього консервативного британського уряду для переговорів в цій справі.

З СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ ВИДАЛЕНО ДВОЄ АМЕРИКАНЦІВ за спробу перепачковування релігійної літератури. „Неделя" подає прізвище видалених, як якогось Базіля Ло, 26-річного службовика Біблійного Товариства в Шикаґо, і його дружини, які нібито везли в своєму автомобілі багато біблій — в українському та російському перекладах. Ці „небезпечні" для большевиків книжки, як також при цій нагоді й ціле авто — большевики сконфіскували, а американських „злочинців" видалили.

У ЦЬОМУ ТИЖНІ МАЄ ВИРІШИТИСЬ доля Ємену: у малій прикордонній місцевості Гарадж по стороні Савді Арабії радитимуть представники двох ємenських таборів — прихильники „імама", себто короля Мохаммеда аль-Бадра, і республіканці з-під стягу президента Абдуллаха аль-Саляла, щоб закінчити громадянську війну, створити тимчасовий коаліційний уряд, перевести плебісцит над формою державного устрою та позбутися „опікунчих" 60.000 єгипетських вояків, які стали тягарем для цілої країни і народу. Кожна з отих єменських сторін вислала по 25 делеґатів.

ФРАНЦІЯ І ГВІНЕЯ ЗРИВАЮТЬ ДИПЛОМАТИЧНІ ЗВ'ЯЗКИ. Контрольована урядом преса в Гвінеї закинула в минулому тижні Франції, що вона разом з Ніґерією, Горішньою Вольтою і Слоневим Побережжям змовлялись проти життя президента Секу Туре. На знак протесту проти такого очорнювання — Франція відкликала свого амбасадора та видалила з Прижа амбасадора Гвінеї.

ЗДА зобов'язуються підтримувати Союз для Поступу і після 1970-го року

Ріо де Жанейро, Бразилія. — Державний секретар Дін Раск заявив на окремій Міжамериканській Конференції 22-го листопада, що президент Джансон рішився підтримувати фінансово Союз для Поступу і після 1970-го року, коли мав би скінчитися реченець цієї організації згідно з її статутом в Пунта дель Есте з 1961-го року. Згідно з цим статутом ЗДА мали видати у формі державної допомоги та приватних інвестицій на суму 20 більйонів долярів. Раск відчитав письмо президента Джансона, в якому американський Президент заявляє, що здійснювання програми Союзу для Поступу вимагає, щоб ЗДА і надалі підтримували цю програму, якщо вона має дати скріплення економіки латинських американських держав та піднести культурний та життьовий стандарт. Президент заявив, що перед 1970-им роком треба буде з'ясувати, як діяв Союз для Поступу, і як окремі країни Латинської Америки самі старалися „допомогти собі самим". Після того ЗДА і далі будуть фінансово підтримувати ті країни, які і самі дбають про скріплювання своєї економіки та про загальний поступ в себе. Згідно із статутом Союзу для Поступу треба змагати до збільшення економіки в окремих державах, переродити аґрарні реформи, поліпшувати мешканеві умови та краще дбати про здоров'я населення. Державний секретар Раск заявив, що треба встановити якийсь міжамериканський механізм, який дбав би про те, щоб зберігати демократичний спосіб життя й урядування в латинських країнах та оберігати їх проти тоталітарних замахів, без огляду на те, чи ці замахи приходять із права чи зліва. Раск говорив і про те, що треба подбати і про зорганізування спільної збройної сили із американських держав, яка дбала б про охорону демократичного ладу в державах Західньої Півкулі. Раск пригадав теж, що подібна збройна сила була вже створена під час кубинської кризи в 1962-ому році. В конференції беруть участь 18 латинських американських країн і ЗДА; не беруть участи Куба і Венесуеля. Збройні сили ЗДА беруть участь в обороні демократії в Західній Півкулі на те тільки, щоб допомогти американській демократії, а не на те, щоб когось поневолювати, — казав державний секретар Раск.

ХОР ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА З КЛІВЛЕНДУ З ВЕЛИКИМ УСПІХОМ ВИСТАВИВ „ЗАПОРОЖЦЯ" І „ВЕЧЕРНИЦІ" В ДІТРОЙТІ

Дітройт, Міш. (зрв — телефоном). — Український Хор ім. Т. Шевченка з Клівленду під музичним керівництвом проф. Ярослава Барнича, з великим успіхом виставив тут минулої неділі, 21-го листопада, оперу Гулака Артемовського „Запорожець за Дунаєм" та оперету Ніщинського „Вечерниці". Кругло 1.700 дітройтчан подивляли мистецькі виступи клівлендців у великій залі Масонік Темпел, оваційно вітаючи сольові й хорові виступи. Ролю Карася виконав уродженець Полтави і колишній елев харківської музичної консерваторії Яків Сідельник, партію Одарки співала Оксана Бринь, в ролі Оксани виступала Соня Сахно а партію Андрія співав Василь Мельничин, султаном був д-р Володимир Боднар, в ролі Івана виступав Петро Зелений а ролю Селіма виконував Микола Кавка. Хорові партії виконував хор ім. Т. Шевченка. Оперу виставлено в поставі п-і Слави Барнич та в супроводі доброї групи місцевої симфонічної оркестри. Балетну частину виконала балетна група клівлендських студентів з Колюмбусу, Огайо. В другій частині вечора виконано „Вечерниці" із сольовими виступами Соні Сахно, Т. Саберовської і О. Чайки. Цей, один із найбіль успішних і реперзентативних гостинних мистецьких вечорів влаштовано в Дітройті завдяки жертвенній і наполегливій праці групи місцевих українських жінок із пані Іриною Лободоцькою на чолі. Дітройтчани з великим ентузіязмом вітали клівлендських гостей.

Дмитро Кравець, довголітній працівник „Свободи", помер в Ню Йорку

Ню Йорк. — У понеділок, 22-го листопада о год. 6-ій ввечорі в одному з місцевих шпиталів помер на 68-му році життя сл. п. Дмитро Кравець, один з найстарших часом праці і з найбільш кваліфікованих працівників в друкарні „Свободи". Помер після операції шлункової виразки. Покійний народився в селі Ганова, Добромильського повіту в Західній Україні 14-го січня 1897-го року. До Америки приїхав перед першою світовою війною і, бувши кваліфікованим друкарем, вкоротці поступив на працю в друкарні „Свобода", в якій і працював понад 40 років, до кінця свого життя. Був великим знавцем друкарських машин і ними опікувався в друкарні „Свободи". Сам дуже спокійної і лагідної вдачі, належав до найбільш свідомих і жертвенних громадян: не було збірки пожертв на будь-яку ціль, на яку він не жертвував би поважну суму. Був одружений і його дружина Марія померла в 1956-му році. Жив при дочці Галині яку тепер осиротив. Тіло приміщене в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку. Час і місце похорону будуть подані в завтрішньому числі „Свободи". Смерть сл. п. Дмитра Кравця викликала глибокий жаль серед усіх, що його знали, зокрема серед його співпрацівників у в-ві „Свобода" та в Головній Канцелярії УНС, серед яких пам'ять про Покійного збережеться назавжди.

ЩЕ ТІЛЬКИ ОДНЕ ЧИСЛО „СВОБОДИ"

З уваги на американське національне свято ДеньПодяки в четвер, 25-го листопада, „Свобода" з датою цього дня не появиться. Не появиться вона і з датою суботи 27-го листопада. Останнє число „Свободи" в цьому тижні друкуватиметься, разом з англомовним „Українським Тижневиком", в середу, 24-го листопада, з датою п'ятниці, 26-го листопада, а чергове число друкуватиметься вже в понеділок, 29-го листопада, з датою вівтірка, 30-го листопада. Сьогоднішнє число появляється в збільшеному об'ємі на шість сторінок.

ЩОРАЗ БІЛЬШЕ ГОЛОСІВ ЗА ПОСИЛЕННЯ ВІЙНИ ПРОТИ ПІВНІЧНОГО В'ЄТНАМУ

Вашингтон. — Голова комісії для військових справ в Палаті Репрезентантів, демократичний конґресмен Мендел Ріверс виступив рішуче проти політики „ощаджування" північно - в'єтнамської столиці Ганою і зосередженого в ній та довкола неї важкого промислу, як також проти такої самої політики толеранції у відношенні до північно - в'єтнамського порту Гайфонґу. Конґресмен Ріверс склав перед журналістами широку заяву, в якій він покликався на історичну оборону генерала Даґласа МекАртура, коли його звільнено з становища команданта збройних сил в Корейській війні за те, що він рішуче обстоював бомбардування комуно-китайських електрівень і важкого промислу в Манджурії: „Все одно, як ми її будемо називати — це війна, а на війні нема ніякої підмінки для перемоги". Конґресмен Ріверс назвав „смішною" політику, яка намагалась би рівноважити чисельні сили американського та північно - в'єтнамського і китайського наземного війська. Він твердив, що тільки нищівні атаки летунства проти дійсних стратегічних цілей, в даному випадку проти північно - в'єтнамського промислу і порту, через який пливе ввесь той воєнний матеріял, що його вживається проти американського війська у Південному В'єтнамі, можуть примусити ворога до припинення своєї агресивної війни. На тому самому становищі стоїть голова сенатської військової комісії, сенатор Ричард Рассел, а з інших впливових політиків — голова республіканської опозиції в Палаті Репрезентантів конґресмен Джералд Форд і колишній віце - президент Ричард Ніксон. На тому самому становищі стояв недавній шеф американського летунства ґенерал Куртіс ЛеМей, який відійшов у стан спочинку. Зате проти бомбардування Ганою висловився був колишній голова шефів об'єднаних штабів і колишній амбасадор в Південному В'єтнамі ген. Максвелл Тейлор, який твердив, що треба зберегти той північно-в'єтнамський уряд, який має вирішити — припинення своєї аґресії.

У зв'язку з останнім шумом про здогадні мирові спроби у В'єтнамі — Державний Департамент заперечив, наче б Румунія посередничила поміж ЗДА і Північним В'єтнамом. Державний Департамент признав, що американські дипломати мали і мають зв'язок з румунським урядом, який втримує дипломатичні взаємини з Північним В'єтнамом, але водночас підкреслив, що Румунія ані не заявила бажання посередничити, ані ніхто її до цього не запрошував, та що з Ганою не подано ніякого знаку, що Північний В'єтнам хоче миритися. Газети здогадуються, що це, мабуть, самі румуни розпустили плітку про посередницьку місію Румунії, щоб підвищити Румунію в очах всіх комуністичних і „невтральних" країн.

Українські лікарі відбули нараду в справі опіки над таборами молоді

Нюарк. — Ширші Сходини Метрополітального Нюйоркського Відділу УЛТПА, які відбулися тут в суботу 20-го листопада ц.р. в залі української католицької школи, були присвячені важливій і завжди актуальній справі лікарської опіки над таборами української молоді, що їх на цьому терені кожного літа організують на своїх оселях Пласт, СУМА та ОДУМ. Доповідь на тему здоровно - санітарних проблем у літніх таборах молоді, потреби постійної лікарської опіки в часі таборування, лікарсько - здоровельних лекцій для таборовиків і т. п. виголосив відомий пл[illegible]овий діяч лікар д-р Теодозій Крупа з Трентону. В широкій дискусії, яка розвинулася на тему, в який спосіб можуть наші лікарі допомогти організувати та координувати лікарську опіку над усіми нашими таборами тут і в інших осередках нашого поселення, забирали слово д-ри: Б. Шебунчак, Б. Панчук, Л. Стефанівська, Б. Олесницький, С. Ворох, Р. Кравчук та ін. На внесок д-ра Б. Олесницького вирішено звернутися до всіх заінтересованих влаштуванням таборів для молоді установ з пропозицією створити спільну координаційну комісію, яка на спілку з лікарями з УЛТПА займеться опрацюванням напрямних здоровної опіки над молоддю в літніх таборах. Д-р Т. Крупа був обраний постійним референтом здоровної опіки над таборами для молоді при Управі Відділу Метрополії Ню Йорк УЛТПА, що її очолює д-р С. Ворох. Головна Управа УЛТПА задумує започаткувати подібну акцію в численних інших своїх Відділах, що на їх терені відбуваються табори для української молоді

Кешіюс Клей переміг Петерсона і задержав в боксі звання чемпіона важкої ваги

Ляс Веґас, 22-го листопада. — Кешіюс Клей, який називає себе прибраним „мусулманським" ім'ям Могамед Алі, здобув перемогу у боксерських змаганнях із суперником Флойдом Петерсоном. Цією перемогою Кешіюс Клей оборонив своє звання чемпіона світу важкої ваги вже другий раз і тепер ждатиме на зустріч з новим претендентом на чемпіона. Під час цілої зустрічі, якій приглядалося лише 8.000 осіб у залі Конвеншен Гол Гейт та десятки тисяч осіб в кінотеатрах, де показували ці змагання на замкненому телевізійному крузі, Клей домінував над старшим віком Петерсоном. Із дванадцяти рунд, що їх потребував Клей для перемоги над Петерсоном, тільки у двох перших рундах признали судді точкову перевагу Петерсона. Опісля чим раз більше знесилений Петерсон програвав на точки кожну чергову рунду. В шостій рунді Петерсон приклякнув на коліно і виждав так до обов'язуючого рахунку вісім після граду сильних ударів Клея, а в наступних рундах всі помітили, що Петерсон дуже повільно рухався і спізнено реаґував на атаки суперника. В дванадцятій рунді, точно після 2 хвилин і 18 секунд, суддя Геррі Кравзе задержав боротьбу, признаючи переможцем технічним нокавтом дотеперішнього чемпіона Кешіюса Клея. Після змагань лікарі ствердили, що Флойд Петерсон мав контузію хребта, на яку він терпів вже багато років раніше, та яка відновилася йому, за словами самого Петерсона, в четвертій рунді цієї зустрічі

● **Французькі власті видалили** з Франції представника політичного тижневика, що появляється на Тайвані (Формоза), закинувши йому „діяльність, що переступає межі журналістики". Китайські патріоти твердять, що французи діють під диктатом своїх новоспечених приятелів — китайських комуністів.

„Свобода" публікує брошуру про Кардинала Сліпого на допомогу Українському Католицькому Університетові в Римі

Джерзі Ситі. — Вже вкоротці у в-ві „Свобода" появиться в люксусовому виданні брошура: „Маємо Кардинала", на зміст якої складаються: офіціяльні документи найменування Митрополита - Ісповідника, Верховного архиєпископа Йосифа Сліпого на четвертого з черги українського кардинала Вселенської Церкви, опис історичних урочистостей цього найменування та інсталяції Кардинала з кінцем лютого ц. р., промови Папи Павла VI і Кардинала Сліпого під час української авдієнції 25го лютого та ряд інших документів і виступів з цієї нагоди. Брошура буде багато ілюстрована. Брошуру видає Український Народний Союз а ввесь прибуток з продажу цієї брошури, що повинна б залишитись також важливим документом великої історичної події, призначений вцілості на фонд Кардинала Сліпого для будови Українського Католицького Університету в Римі.

КАРДИНАЛ ЙОСИФ СЛІПИЙ

Найновіший портрет у виконанні артиста-маляра Зиновія Онишкевича. Портрет виконаний у Ватикані олійними фарбами впродовж вересня-жовтня цього року.

Створено Комітет для вшанування пам'яті полк. А. Мельника

Ню Йорк. — Тут у минулий четвер, 18-го листопада ц. р. з ініціятиви Управи місцевого 10-го Відділу ОДВУ в Українському Народному Домі відбулася нарада репрезентантів українських суспільно - громадських, політично - ідеологічних, комбатанських, молодечих й інших організацій у спразі гідного вшанування у першу річницю смерти бл. пам'яті полковника А. Мельника, лицаря Збройних Змагань за Волю України та Голови ПУН. У висліді наради створено на широкій консолідаційно - коаліційній плятформі Громадський Комітет з рамени якого буде організована і влаштована Жалобна Академія у суботу 4-го грудня, о 6:30 вечора у великій залі Українського Народного Дому. Панахида за спокій душі бл. пам'яті полк. А. Мельника буде відправлена у найближчу суботу 27-го листопада, о 8-ій год. вечора у церкві св. Юра. Почесним Головою Громадського Комітету є обраний — Голова Представництва Виконавчого Органу УНРади на ЗДА проф. І. Крамаренко, Головою Громадського Комітету є генерал П. Шандрук, члени Президії Комітету — полк. П. Шпірук, сотн. д-р І. Козак, сотн. О. Стеткевич, Лев Куделя, Григорій Яремчук. Обрано також 5-тичленну організаційно. програмову комісію, яку очолив П. Байбак.

Українська громада в Найставні відзначила своє 50-річчя

Філядельфія. — Місцева Українська Громада в дільниці Найставн мала тут минулої суботи, 20-го листопада, велике свято: 50-ліття свого заснування та творчого існування і праці. З цієї нагоди відбувся ювілейний беннет, майстром церемонії якого був Іван Лопушанський. Вступну молитву провів, благословляючи обід та виголосивши відповідну до нагоди промову місцевий український католицький парох о. Василь Головінський. Усі, понад 300 приявних, відспівали американський гимн. Головним промовцем на цьому ювілейному святі був одинокий ще між живими основоположник цієї Громади, головний касир Українського Народного Союзу Роман Слободян, якого під час цих ювілейних святкувань відзначено почесною грамотою. Промовляли ще полк. В. Т. Дармограй та п. Василь Титанич. Свято закінчив молитвою о. В. Головінський.

ЩЕ ПРО ЮВІЛЕЙ „САМОПОМОЧІ" В ДЖЕРЗІ СИТІ

Джерзі Ситі. — До надрукованого у вчорашньому числі „Свободи" довшого повідомлення про ювілей т-ва і кредитівки „Самопоміч" в Джерзі Ситі додати б, що майстром ювілейної церемонії в місцевому Народному Домі був проф. Степан Максим'як, який і виголосив заключну промову.

В Ню Йорку помер Микола Марків, один з найбільш заслужених союзових піонерів

Ню Йорк. — В минулу суботу, 20 листопана 1965 року, тут помер нагло на серцеву недугу один з найбільш заслужених союзовиx діячів давньої піонерської й новішої доби, сл. п. Микола Марків, який впродовж п'яти років — 1944-1948 — був предсідником, а згодом, до своєї смерти, місто - предсідником Товариства „Свобода", 194-го Відділу УНСоюзу. Покійний народився 5-го травня 1900 року в селі Ганівці, жидачівського повіту, звідки прибув до ЗДА й тут включився у громадське, зокрема союзове життя. В часах, коли комуністи старалися розкласти наше громадське життя, він мужньо боровся за збереження ідеалу американських українців допомоги Україні у відбудові її свободи й державности. Покійний залишив дружину Марію та сина Михайла і доньку Марію Воробець, зятя Осипа і троє внуків. Тіло Покійного лежить в похоронному домі Мк. Кеон при 31-29 Деррі Евню в Бронксі, в якому у вівторок, 23-го листопада ц. р. о год. 7 вечора буде відправлена Панахида. Похорон відбудеться в середу 24-го ц. м. о год. 10 рано із згаданого похоронного заведення до церкви св. Володимира при 82 вул. а опісля на цвинтар Голливуд Семетері в Юніон Сіті.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Турботи з Латинською Америкою

З минулого тижня відбувається в столиці Бразилії Ріо де Жанейро конференція 18-ох латиноамериканських держав і ЗДА, без комуністичної Куби й „загніваної" Венесуелі. Основою для цієї конференції стала Організація Американських Держав, заснована в 1948 році на з'їзді в Боґоті, Колюмбія, але останній — десятий з черги — такий міжамериканський з'їзд відбувся ще в березні 1954 року. Комуністичний переворот на Кубі відбувся щойно в січні 1959, при чому й тоді Фідель Кастро не признавався ще одверто до комунізму. Але вже в 1954 році антико-серед 20 приявних держав, при чому Ґватемаля голосувала „проти", Мехіко й Арґентина стримались. Цим разом знову центральною політичною проблемою є становище у відношенні до загрози комунізму. Конкретно йдеться про те, як поводитися, коли будь-котрій державі погрожує безпосередньо комунізм — чи то внаслідок внутрішньої підривної роботи комуністів, чи одвертої зовнішньої аґресії.

З'єднані Держави стоять на принциповому становищі, що не можна допустити до завоювання американського континенту комунізмом, і тому в кожному окремому випадку треба активно виступити проти нього колективною акцією. Щоб така акція не обмежувалась паперовими резолюціями — треба, за пропозицією З'єднаних Держав, створити постійну міжамериканську збройну силу, щось нібн поліцію, яка паралізувала б кожну спробу комуністів поширити свій стан посідання на американському континенті. Але вже перша практична спроба створити таку міжамериканську поліцію вдалася тільки частинно і дуже непереконливо: на заклик ЗДА до латиноамериканських країн вислати континґенти своїх військ до Домініканської Республіки, щоб інтернаціоналізувати тамошній американський експедиційний корпус, — відгукнулися тільки Бразилія, Параґвай, Гондурас, Нікараґва і Коста Ріка, — а деякі інші, наприклад, Мехіко — запротестували проти встрявання у „внутрішні справи" Домінікани.

Власне оця остання домініканська афера додала пального до „антиамериканізму" в різних латинських країнах, які не можуть визбутися остраху перед „долярімперіялізмом". Вони раді брати від ЗДА якнайбільше грошей на залатування своїх хронічно дірявих бюджетів, але водночас надзвичайно перечулені на пункті своєї недоторканости. Хронічна господарська криза в латиноамериканських країнах мало вплинула на послаблення недовір'я до могутнього північно-американського сусіда, бо комуністи й усі ліві демагоги раз-у-раз грають на струні латиноамериканського націоналізму, під'юджуючи всіх невдоволених, зокрема робітників, студентів та інтелектуальні кола, проти З'єднаних Держав.

Державний секретар Дін Раск виїхав до Латинської Америки, щоб у підготовчих розмовах з міністрами закордонних справ латиноамериканських держав прихилити їх до становища ЗДА. Однак йому не вдалося переконати ані мехіканського, ані чілійського міністрів, найбільших противників встрявання у „внутрішні справи" інших американських держав, без уваги на те, який режим їм погрожує. В самому Ріо де Жанейро атмосфера для конференції приґожа, бо тамошній режим спирається на протикомуністичній армії. Але ця атмосфера слабо просякає до конференційної залі. І тому, хоч американське становище вірогідно знайде підтримку більшости учасників нарад, турботи ЗДА з їх латиноамериканськими сусідами будуть продовжуватись.

„Мокра робота"

21 листопада деякі газети в ЗДА опублікували частину зізнань Петра С. Дерябіна, колишнього видатного каґебіста, який у 1955 році перейшов на Захід і розкрив та розкриває багато таємниць совєтського міжнародного шпигунства, субверсії і тероризму. Складав ці свої зізнання Петро Дерябін протягом останніх років перед різними американськими урядовими і конґресовими комісіями, востаннє 25 березня цього року перед сенатською підкомісією в справах внутрішньої безпеки, заступником голови якої є відомий демократ, сенатор Томас Дж. Дадд з Коннектикату. Зізнання його були досі трактовані, як секретні, і в пресі їх не публіковано.

В опублікованій тепер частині зізнань П. Дерябіна він присвячує головну увагу одному з найбільш страхітливих відділів совєтського КҐБ — 13-му Відділові Державної Безпеки СССР, що його начальники і самі ж співробітники позначали для конспірації двома словами „мокриє дела". Згідно із зізнаннями Дерябіна, головним завданням цього „відділу мокрих дел" було стосування терору, поривання людей і скритовбивства в усьому світі, на територіях чужих держав. Діяльність цього відділу була спрямована не лише проти членів чужоземних розвідок, заанґажованих у шпигунській антисовєтській роботі, але передусім проти різних совєтських таки „ворогів народу", зокрема тих, що перейшли на Захід і пробували розкрити такі чи інші таємниці совєтського шпигунства і субверсії.

Слухаючи зізнання Дерябіна, члени сенатської підкомісії довго не могли збагнути московського терміну „мокриє дела". Щойно після основних вияснень і коментарів Дерябінові повелося з'ясувати їм, що „мокриє дела" означають в жарґоні злочинців не якусь там мокру, тобто брудну роботу, але „роботу", пов'язану завжди з пролиттям крови, значить смертю тієї чи іншої жертви, і що з поняттям „мокриє дела" в'яжеться неминуче епітет „кривавий". Незвичні до такого роду понять, американські сенатори, члени названої підкомісії, з трудом зрозуміли нарешті, що йдеться не про якісь там трюки, а просто про здійснювані злочини скритовбивства.

Довшого часу треба було також Дерябінові, щоб переконати американських сенаторів, що відома совєтська контррозвідча організація „СМЕРШ", назва якої є скороченням льозунґу „смерть шпіонам", не є ніякою фікцією чи вигадкою авторів кримінально-шпигунських повістей, але що вона була таким же реалітетом, як і само КҐБ. Дерябін виявив, що він і сам був аґентом „СМЕРШ"у і що ця совєтська контршпигунська організація діяла головним чином під час другої світової війни, безпощадно ліквідуючи тисячі не лише шпигунів, але й невинних громадян СССР та інших держав, хоч би тільки запідозрених у шпигунській діяльності проти Москви.

Зізнання Дерябіна були завершені висновком сенатора Дадда, який ствердив, що совєтська „мокра робота" залишається в багатьох випадках нерозкритою, бо в московських лябораторіях винайдено і вдосконалено такі типи й роди скритовбивчої зброї, застосування якої викликає враження природної смерти в людини так, як це було, наприклад, із скритовбивством Лева Ребета і Степана Бандери.

Ствердження сенатора Дадда тільки увиразнює всю далекосяжність і потворність московської „мокрої роботи".

муністична резолюція перейшла тільки 17 голосами з-по-

І. Лучишин

БАНКРУТСТВО СОВЄТСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ

Таємними дорогами проник до Англії новий сенсаційний документ — лист академіка-економіста Аґанбеджяна до ЦК КПСС з убивчою критикою совєтської економічної системи. Ця секретна доповідь була призначена тільки для ЦК КПСС. Після того Аґанбеджян ще відчитав на цю тему цикл лекцій для найвизначніших економістів у Москві.

Короткий зміст цього таємного документу опублікував 9 липня ц. р. часопис „Ню Стейтсмен", а пізніше надрукував місячник „Совшеліст Коментари" за жовтень. Правда, після опублікування цього документу Аґанбеджян формально заперечив через аґенцію ТАСС вірогідність цієї публікації, але поважні англійські джерела підтверджують її безперечну правдивість.

Аґанбеджян є членом-кореспондентом Академії Наук СССР і керівником секції економічної філії Академії Наук у Новосибірську. Вбивчу критику Аґанбеджяна порівнюють з таємною промовою Хрущова на 22 з'їзді КПСС у 1956 році, в якій розкрито злочини Сталіна. Але критика Аґанбеджяна совєтської економіки ще одвертіша. Він розглядає совєтську економічну кризу як наслідок все ще існуючого в СССР сталінізму.

Аґанбеджян заперечує офіційні совєтські твердження, немов би то в т. зв. капіталістичних країнах економіка спадає, в той час, як в СССР вона постійно зростає. Наприклад, за совєтськими даними річний зріст американської економіки коливається від 2-х до 2½%. Аґанбеджян доводить, що після 1958 року вона зростає річно на 5%. Натомість в СССР відбувається протилежний процес: знижуються капіталовклади до виробництва і сама продукція сповільнюється. Ось так за останніх шість років зріст совєтської економіки сповільнився на дві третини, а зріст сільського господарства — на дев'ять десятих, — річно з восьмох відсотків до 0.8%. Зріст роздрібної торгівлі за той час сповільнився на 75%.

За цей період різко зменшилися реальні прибутки підсовєтської людности. Сьогодні, стверджує совєтський учений, реальний прибуток на душу населення в СССР становить не більше як 40-45 *) рублів.

Щодо совєтської промисловости Аґанбеджян твердить, що між економічно розвиненими країнами СССР має найвідсталішу структуру виробництва. Совєтські пляни з новою технікою, до речі, далеко не першорядною, використовуються тільки на 75%.

Важка промисловість СССР має коло двох мільйонів варстатів, — приблизно стільки, що й ЗДА, але там працює лише половина їх, а решта перебуває в ремонті, в той час, як у ЗДА всі машини працюють безперебійно.

Далі Аґанбейджян порушує найбільшу болячку совєтської промисловости — т. зв. бракоробство. У погоні за виконанням пляну керівники підприємств звертають увагу не на якість товару, а на кількість. Наслідком того підприємства виробляють багато нікому непридатних речей. Аґанбеджян вирахував, що останнім часом в СССР нагромадилося нікому непотрібного товару на три мільярди рублів.

Не зважаючи на грошову реформу, в СССР проходить інфляція, і ціни підвищуються.

Проблема безробіття.

Питання безробіття, на думку Аґанбеджяна, набрало в СССР гострого характеру. По середніх і малих містах не може знайти праці 25-30% працездатного населення. А в більших містах залишається без праці коло 8%. В наступному п'ятиріччі треба забезпечити працею ще десять мільйонів молодих людей.

Низькі заробітки, інфляція і безробіття — це мариво нових злиднів. Совєтський економіст пише: „По суті життьовий рівень за останні роки зовсім не підвищився, а для десятьох мільйонів людей навіть обнизився".

В чому труднощі?

Аґанбеджян подає головні причини господарської недуги в СССР.

Перша причина криється у величезному воєнному збросні: Совєтський Союз витрачає із свого бюджету на збросння приблизно стільки, що й ЗДА, але потенціял американської економіки вдвоє більший від економічного потенціялу СССР. Як це обтяжує совєтське господарство, видно з того, що із загального числа працюючого населення СССР, коло 100 мільйонів осіб, у воєнному промислі затруднені від 30 до 40 мільйонів.

Другою причиною кризи є нерентабельність совєтської промисловости і зовнішньої торгівлі.

Зовнішня торгівля СССР постійно дефіцитна. СССР вивозить здебільшого сировину, бо більшість країн, в тому числі і „соціялістичних", відмовляються купувати готові совєтські вироби з причини їх кепської якости. Але й продаж сировини приносить значні втрати. Наслідком поганої організації гірництва і технологічної відсталости інших галузей промисловости одна тонна сирівцю коштує в СССР значно дорожче, ніж ціна продажу за кордоном. (Значить, до такої „торгівлі" приходиться докладати).

Найважливіша причина кризи — хибне керівництво економічним процесом, відсталість системи плянування та іґнорування матеріяльних стимулів широких мас людности.

Аґанбеджян гостро критикує комуністичну індустріялізацію. Навіть в останніх часах, коли вже не було необхідности розбудовувати важкої промисловости, Москва далі форсувала її, занедбую-

(Закінчення на стор. 5-ій)

*) 40-45 рублів — це пересічний заробіток підсовєтського громадянина, вираховуючи із загальної суми реальних прибутків усього населення. В СССР партійні верховоди в установах і в підприємствах одержують деколи в 10 раз вищі платні ніж широкі маси людности. Тому в дійсності для низових робітників, а особливо колгоспників, пересічний прибуток далеко нижчий, ніж 40-45 рублів.

В. Кедровський

СНОВИГАЮТЬ У КОМУНІСТИЧНОМУ МРЯКОВИННІ

На щастя, в Америці не багато є таких сновид, що блукають у комуністичному мряковинні. Прикро лише те, що між ними є й професори університетів, які, намагаючись обплутати марксистсько-комуністичним павутинням своїх студентів, у прилюдних виступах виголошують такі заяви, що межують із державною зрадою. Забезпечене американською конституцією право вільно висловлювати свої думки рятує їх від відповідальности перед законом. Професори, комуністичні поплентачі, користуючись правами, які забезпечує їм конституція ЗДА, мовчать про те, що конституції всіх комуністичних держав не дозволяють ані найменшої критики їх режимів. Такі пропаґатори марксизму-комунізму замовчують, що комуністи, встановивши диктатуру одної партії, жорстоко переслідують не лише тих, що виступають проти партійно-державної політики, а навіть „потенціяльних" ворогів їхньої сатрапії.

Теоретично про вигоди, що їх приносить комунізм для тих народів, де він панує, можна було б говорити, якби на території колишньої царської імперії, а також на територіях сучасних її сателітів не було комунізму, де він політично, духово та економічно поневолює народи, над якими запанував внаслідок масового кривавого терору.

Та не треба далеко їхати, щоб переконатися, як комунізм виявляє себе в дії. Ось, наприклад, всього за чотири милі від Рудґерс університету, де один професор бажає В'єтконґові перемоги над американськими вояками, є містечко Стелтон. Воно було засноване після „жовтневої революції" в Росії. Кажуть, що основоположниками його були троцькісти. Та це неважливе, стараннями яких саме комуністичних апостолів постала та комуна. Важливе те, що вона, як комуна, проіснувала лише кілька років. Піонери-основоположники завели спільне господарство — курячі фарми. Поки йшла до них матеріяльна допомога від їхніх прихильників, вони сяк-так перебивалися, а коли ентузіязм потроху вивітрився і матеріяльну допомогу перестали давати, побачивши, що нічого путнього не виходить з тієї затії, то й комуна розпалася. Комунари розлізлися по сусідніх містах, щоб заробляти собі на прожиток у „капіталістичних кровопивців".

Тепер у Стелтоні, замість ентузіястів комунізму, живуть звичайні собі робітники, що не зле заробляють у капіталістичних підприємствах і самі з часом стають підприємцями або торгівцями. Стелтон прибрав нормального вигляду типового американського містечка і виглядає чепурно, не так, як за часів комуни, коли він був занедбаний, з напівrozваленими домами і брудними вулицями.

Другий приклад. Також недалеко від Рудґерс університету знаходиться більше місто, Джемсбурґ, біля якого в початках тридцятих років, за президента Рузвелта, було велике кравецьке підприємство. Це підприємство також було зорґанізоване на комуністичних засадах — „один за всіх і всі за одного". Поки держава давала гроші на його підтримку, воно існувало, але зі скороченням субвенцій почало занепадати. За кілька років величезна двоповерхова будівля стояла з повибиваними шибками й полупленими стінами. Не знати, як би було далі, коли б якесь „капіталістичне" підприємство не перебрало і не привело до ладу й ту фабрику.

Отже, не лише комуністичні підприємства, а навіть і держави існують доти, поки капіталістичні підприємства або держави підтримують їх економічно та політично. Ця підтримка забезпечує комуністам можливість панувати над підкореними ними народами. Підтримка комуністичних сатрапів допомагає їм тримати в своїх кривавих лабетах народні маси, виснажуючи їх економічно, позбавляючи індивідуальности й людської гідности, а також права на вільне життя. Україна в своїй довгій історії ще не знала такого рабства, яке запровадила в ній московсько-комуністична окупація. Україна не мала кріпацтва, аж поки царська Москва не насадила його разом із своїми поміщиками.

З приємністю треба ствердити, що червоні професори не мають успіху серед здоровоДумаючих студентів. Лише шумовиння оплескує проповідників комунізму. Маємо в Ню Джерзі дуже добрий приклад, як студенти ставляться до пропаґанди комуністичних ідей, а також комуністичних поплентачів, які бажають перемоги В'єтконґові. Чотири тисячі студентів того ж таки Рудґерського університету підписали декларацію Президентові З'єднаних Держав, в якій цілковито підтримують закордонну політику ЗДА, а разом з тим і збройну боротьбу у В'єтнамі проти комуністів, розпалювану Москвою і Пейпінґом.

Це — відповідь тим, хто намагається прищепити американській молоді комуністичні бацилі. Здоровий організм їх не сприймає.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

В СПРАВІ „ОРГАНІЧНОЇ ПРАЦІ"

Проф. Борис Мартос у своїй статті під наведеним вище заголовком („Свобода" з 27 жовтня ц. р.) пише про потребу протидіяти інформаціям „Нового Русского Слова", які кривдять українців. Це надзвичайно цінна заввага. Такі ж інформації знаходимо в публікаціях польських, мадярських та ін. Що гірше, знайдемо їх і в англомовних, часто фірмованих авторитетом визначних американських авторів чи видавців. Знайдемо такі інформації в американських енциклопедіях, біографічних довідниках, підручниках географії та історії, в періодиках.

Ці всі фальшиві інформації треба спростовувати, даючи натомість правдиві інформації в англійській мові.

В цій справі робиться чимало. Поодинокі особи пишуть спростування до редакцій, видавців та авторів, але їхні листи здебільша йдуть до редакційного коша.

Щоб успішно спростовувати такі інформації, треба спеціяльної установи зі штабом фахових співробітників із довідковими матеріялами, з сіткою моніторів, які виловлювали б інформації, що вимагають спростування відповідними авторитетами.

Були у нас спроби творити різного роду енциклопедійні комісії при наших наукових установах, але перешкодою в їхній успішній праці завжди було те, що члени цих комісій працюють в них тільки у вільних хвилинах попри свою заробіткову працю і через те не можуть присвятити тій справі потрібного часу.

Товариство Українських Бібліотекарів Америки, завданням якого є об'єднати і включити в професійний сектор громадської праці всіх бібліотекарів-українців, що їх число доходить в ЗДА до 200, працює над пляном створення Українського Бібліографічно-Довідкового Центру. Його осідок мав би бути в Ню Йорку, з огляду на те, що тут є осідок наших наукових та інших центральних установ, тут є поважний американський науковий, видавничий і культурний центр, тут, нарешті, є осідок ОН.

Як вказує сама назва, завданням такої установи було б зібрати колекцію всіх можливих українських довідників і скласти об'єднаний каталог україніки в ЗДА і Канаді, без огляду на мову, що знаходиться в бібліотеках та приватному посіданні, з інформаціями, на яких умовах можна всім тим користуватися.

Центр повинен мати по змозі найповнішу колекцію довідкових матеріялів про Україну і українські справи в орбіті проблематики Европейського Сходу. До тої колекції мали б належати енциклопедії, серійні публікації наших наукових установ та вся наша преса в оригіналах чи на мікрофільмах.

Завданням Центру було б постачати бібліографії та матеріяли українським та неукраїнським науковцям, журналістам і студентам, що пишуть на українські теми, постачати потрібні матеріяли видавництвам американських енциклопедій та шкільних підручників. До нього належало б також завдання спростовувати перекручені інформації і забезпечувати матеріяли, особи та установи, які мали б такі спростування робити.

Коли б такий Центр був поставлений на високому рівні, він міг би здобути належний авторитет у своїх і чужих.

Для такого Центру потрібно в першу чергу відповідного приміщення у відповідному місці, професійного, платного персоналу, для якого праця в Центрі була б основним зайняттям і який був би живчиком усієї інформаційної праці, концентруючи навколо себе частинно платних та безплатних співробітників, наших науковців і бібліотекарів.

Головний Відділ Товариства Українських Бібліотекарів розпочав переговори з одною із наших установ в Ню Йорку в справі приміщення. Устійнюється форми для зведеного каталогу україніки. Один з осередків Товариства почав підготовчу працю над довідником української науки, культури та політики у вільному світі.

Очевидно, що створення та ведення такої установи вимагає поважних фондів.

д-р Роман Верес
Голова Т-ва Українських Бібліотекарів Америки

През. Джансон про „американську велич"

Сан Антоніо Тексас. — Президент Джансон в неділю, 21-го листопада виголосив промову на відзначуванні виборчої перемоги конґресмена-демократа Генрі Б. Ґонзалеса, на якій то церемонії зібралося коло 30 000 осіб. Президент прибув аж о год. 3-ій по полудні, хоч велика частина присутніх вже давно виповнила великий торговельний центр — Ляс Пальмас. В своїй помові президент хвалив конґресмена Ґонзалеса за його успіхи і при тому подав дефініцію, що він, Президент, розуміє під словами „велич Америки". Велич Америки — казав Президент, — це запевнення того, щоб кожна американська дитина мала запевнену потрібну освіту. Ця сама велич вимагає того, щоб „чуда модерної медицини могли бути доступні для всіх". Ця велич — це „рівність рас, пошана релігій, це сліпота у „відношенні до кольору шкіри". Вона вимагає того, щоб допомогти кожній дитині, яка живе в міських нетрах, згідно з її засадами треба давати харчі голодним, вишколювати тих, які є безробітні. Шукаючи за величиною, казав Президент, ми одночасно шукаємо і за тривким миром. „Ми хочемо збудувати світ, в якому розум заступив би керовані ракети і терор".

А. Драган

ПРОБЛЕМИ НАШОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ І ПРЕСИ

(Доповідь, виголошена на 1-му З'їзді Українських Журналістів Америки і Канади, що відбувся в днях 30-го і 31-го жовтня 1965-го року).

(4)

Реасумуючи коротко справу преси і закону, кожний редактор, щоб оминути засуду на випадок судової скарги за наклеп, повинен знати, що:

1. Поголоска не мусить бути фактом і часто ним не є. Публікація будь-якої поголоски, що кривдить якусь особу, групу чи установу, хоч би ця поголоска походила із „найбільш вірогідного джерела", якщо вона не є правдивою, буде таким самим наклепом, ніби її „виссав з пальця" сам редактор.

2. Слова: „кажуть", „інформують", „подають" і інші подібні ні в чому не зменшують ані відповідальности, ані провини і кари за наклеп.

3. Треба всіми силами оминати природнього людського нахилу — представляти обвинуваченого як винного, поки йому вини не доказано. Інше діло, що газета, — як уже згадано — має завжди право друкувати ті обвинувачення, що їх подано в акті оскарження, бо цей акт є „публічним документом".

4. Ніколи не занедбувати й не оминати можливости подавати рівночасно з оскарженням оборону. Редактор повинен докласти всіх зусиль, щоб оскарженому чи оскарженим дати можливість у тому самому числі, в якому друкується обвинувачення, висловити свою оборону.

5. Вважати на можливі помилки в друкарському складі і коректі! Може трапитися, що ім'я оскарженого чи засудженого помилково перекручено так, що воно відповідає імені й прізвищу цілком іншої особи. Це може бути причиною судової скарги і програної, якщо ця помилка не буде негайно спростована.

6. Кожний редактор — як і кожна людина — мусить пам'ятати, що незнання закону не звільняє від кари і не є жадною обороною.

Головною, повною й абсолютною обороною в кожному процесі газети за наклеп є в першу чергу правда, точніше — доказана правда. Не вистачить ЗНАТИ, що написане є правдою; в судовому процесі це треба ДОКАЗАТИ, і доказати поза всяким сумнівом.

Другою абсолютною обороною газети в процесі за наклеп є т. зв. привілей. Вистачить доказати, що оскаржувана кривдяча вістка чи стаття спиралася на офіційному документі чи заяві офіційної особи під час урядування, і суд майже автоматично відкидає скаргу за наклеп, бо така вістка чи стаття не є наклепом.

Третьою успішною обороною — зокрема, коли мова про кривдячі коментарі, є спроможність довести й доказати, що надруковане було „чесним коментарем у чесному публічному інтересі" без задньої думки і без злого наміру. Кожна публічна акція та кожний публічний виступ підлягають публічній критиці, і її немає потреби боятися, значить, редактор не потребує побоюватись судової скарги, чи радше програної судової скарги, якщо може переконати суд, що коментар був чесний у чесному публічному інтересі, без злого наміру.

Як виглядають ці справи у нашій пресі? Трапляються випадки, які можуть потвердити не дуже то „суспільну" засаду, мовляв, закон існує тільки на те, щоб його переступати. Факт, що наша преса друкується мовою, що не є офіційною мовою наших країн, як і факт, що несправедливо заатаковані в наших пресових органах наші громадяни не поспішають до американського чи канадійського суду із скаргою за наклеп, не тільки не повинні поменшувати але, навпаки, підсилювати нашу свідомість і почуття відповідальности за те, що пишемо. Суд — згідно з дотеперішньою практикою звичайно карає газету за доказаний наклеп в сумі одного доляра за кожне надруковане число-примірник газети. В американських газетах це може йти в мільйони долярів, у наших газетах рахувалося б щонайвище на тисячі. Крім того, якщо газета тих тисяч не має, то й не заплатить, і друкарських машин не поставлять на ліцитацію. Але у випадках програного процесу за кримінальний наклеп, часом за наклеп сам по собі, редактор може опинитися в „Івановій хаті", а програний процес за кривду таки залишає на газеті тавро протизаконня, яке вона сама покликана поборювати. Додаймо: зле нехтувати законами, але також зле впадати в паніку і боятись власної тіні, щоб не переступити закону. Кожна крайність шкідлива, і тому найліпшою радою може бути — знати закон і згідно з ним поступати.

Друкувати — не друкувати

„Вічною" і одною з найскладніших проблем кожного редактора є проблема, що друкувати, а що не друкувати. Чим менший об'єм газети і чим рідше вона появляється, тим трудніша і складніша її розв'язка. Говоримо про вільну пресу взагалі, а не тільки українську. В американських й канадійських газетах, що мають навалу вісток від власних кореспондентів, принагідних дописувачів та, зокрема, пресових аґенцій, що ввесь Божий день вистукують на телетайпах прерізні повідомлення, цілі штаби редакторів тільки те й роблять, що вибирають, скорочують та приготовляють-редаґують ці вістки до друку. Зваживши, що для редактора в принципі кожна вістка є „доброю", без уваги на те, чи в ній інформується про новий великий успіх у космосі, чи про жорстоке вбивство невинної дівчини, селекція цих вісток для друку є колосальним завданням і відповідальністю. Ніхто інший, як редактор, має рішати, що надається до друку — „фіте ту бі прінтед".

(Далі буде)

Ярослав Гриневич

ОДИН ПОРТРЕТ

Сл. п. д-р. Ст. Витвицький президент УНР в екзилі

Здається мені, що ось-ось сходами дому, в якому живу, зійде вниз скромно, але елегантно одягнена постать старшого віком пана, що привітає мене, як завжди, сердечно: „Як маєтеся, пане товаришу?"

Сьогодні на тих сходах не чути його кроків, і не бачу я його, як намагається відчинити одним із ключів замок на дверях свого помешкання. Тоді я до нього казав: „Дозвольте, пане докторе!" — брав в'язанку ключів і пробував відчинити замок, але теж надаремне. Він усміхався: „Адже ж, це не та в'язанка, а друга". Тоді спокійно відчиняю двері.

Звідтам тхне пусткою, кромішньою пустелею — ні живої душі. І темінь... Сягаю рукою по шнурок і засвічую світло в коридорі. „Чи вам потрібно ще чогось, пане президенте?" — питаю по-сусідськи. — „Дякую, пане товаришу, нічого..." Як же ж, думаю, нічого, ще недавно жила тут його дружина, пані Меланія, було шумно. Хтось на нього чекав з теплим словом, з теплою стравою. Як тепер інакше в мешканні під 2Б, де живе він, і під 4Б, де живу я, його сусід.

Я завжди був прихильником тих наших людей, що працювали чи працюють для добра нашого народу і його державности. Тим то уважав за свій обов'язок, коли опорожнилося мешкання в домі де живу при 16 Ст. Марк'с пл., повідомити д-ра Витвицького про нагоду вийти з Гарлему в нашу „давнтавнську Україну". Панство Витвицькі мешкали тут ряд років. Пані Витвицька була його секретаркою: вона переглядала часописи, рішала про важливість тої чи іншої статті, підкреслювала її заголовок кольоровим олівцем і прочитувала своєму чоловікові, вертаючись з бюра. До мене мала довір'я: „Ви, меценас, трохи задиркуватий", — говорила. Це була її алюзія до моєї співпраці в організаціях Визвольного Фронту. — „Випийте зі мною вина!"

Д-р Степан Витвицький мав великий громадсько-політичний стаж: він був співтворцем Листопадового акту, контрасигнатарем Злуки західньоукраїнських земель в єдину Українську Державу, державним секретарем закордонних справ ЗОУНР, був тим, що в р. 1920 запротестував проти Варшавського договору, яким Польща намагалася набути права на західньоукраїнські землі.

Панство Витвицькі часто бували у нас, а ми у них, при чому Президент цікавився моїми статтями на теми польські, совєтські й жидівські. Він радо їх читав, робив до них свої завваги. Був час, коли я на його прохання складав йому письмові звіти про політичне положення у наших сусідів-поляків.

Не зважаючи на старший вік, він відбував далекі подорожі у Европу. З дороги я одержував від нього привіти.

Не змінилося його відношення до сусідів і після обрання його Президентом УНР в екзилі. Ані крихітки гордости. Завжди скромний, увічливий, услужний.

Одного разу в шпиталі, де я працюю, умирав український, колишній хорунжий. Він був притомний, ходив, курив папіроски, хоч години його життя були почислені. Біля нього падькала зрозпачена жінка. Я рішив якомога облегшити його терпіння. Представивши справу д-рові Ст. Витвицькому, я попросив його, щоб підвищив рангу хворого з хорунжого на сотника. На другий день я вручив хворому листа, написаного на урядовому папері, в якому Президент УНР в екзилі довідувався про стан здоров'я сотника і бажав йому видужання. Коли хворий читав листа, на його обличчі засяніла радість. Знаючи, що я належу до організацій Визвольного Фронту, він спитав мене: „Меценас, скажіть, хто ви такий?" Я, приклавши таємничо палець до уст — відповів шепотом: „Не кажіть нікому, я — тайний зв'язковий між Степаном Бандерою і Степаном Витвицьким".

Через п'ять днів не стало новоіменованого сотника в живих...

Дружина д-ра Ст. Витвицького перебула кілька важких операцій, і я подивляв її душевну тугість, з якою вона зносила свої терпіння. Коли востаннє я її відвідав, пані Меланія, сидячи у фотелі, стиснула кріпко мою руку мов на прощання. За тиждень вона померла у шпиталі.

Провід Т-ва Сприяння Президентові в нашому домі очолила моя покійна дружина Софія. Кухня в моєму мешканні була хемічною лябораторією, де вона і синова Президента готовили для нього яринові соки.

Якось на Великдень, коли ми були самі, хтось застукав у двері. На порозі стояв мій сусід, приязно усміхнений, а за ним його син Ігор з вазонком азалій в руках. Лице моєї дружини спалахнуло від несподіванки, радости і заклопотання, але вона миттю віднайшла себе в ролі господині дому. Наші гості засіли за святочним столом.

Прийшов серпень 1964 року. Грім ударив близько мене. Невблаганна доля забрала з цього світу мою дружину. На мене спадали удар за ударом. Але я, як колишній УСС і старшина УГА, що перебув „чотирикутник смерти" і в хвилях небезпеки відчував Божу поміч, задержав рівновагу духа.

Ось на сходах дому зустрічаємося знову. Він, Великий Громадянин, похилений, і я, його сусід, теж дещо похилений від тягарів, що їх принесло життя.

„І що ж тепер, будемо робити, хто поможе нам, самітнім?" — говорить він, Екце Президент Укроїне. І я чую, як він бере мене в свої обійми, і ми стоїмо так мовчки. Він у тій хвилині не Президент, а скромна, самітня людина.

„Поїдете, пане докторе, на вакації, там буде вам добре", — потішаю...

Він не хотів залишати свого мешкання, де жила його дружина, до якого звик, обстанова якого була більш, ніж скромною.

По повороті з вакацій мій сусід занедужав, переїхав на Бронкс до сина, і незабаром помер.

**

У домовині Він лежав усміхнений.

Уже не зустрічаю, як колись, сусіда, який був екзилі Президентом Української Народної Республіки і перед яким на похороні несли клейноди Гетьмана Івана Мазепи.

Музейна збірка Союзу Українок Америки

Українська жінка завжди плекала народне мистецтво. Вишивка, кераміка, писанка були виявом її мистецьких здібностей. У великій мірі українка мала вплив на розвиток нашої народної творчости та її збереження. Музейна виставка, що буде відкрита у рямках XIV Конвенції СУА в Ню Йорку 26 листопада о год. 6.30 в Українському Інституті Америки разом з виставкою української жіночої творчости в ЗДА та виставкою книжок українських письменниць, що їх видано за останні 3 роки, буде якраз виявом тих цінних прикмет нашої жінки.

Музейна виставка — це початок Українського Етнографічного Музею. Від початку свого існування СУА збирав цінні етнографічні експонати, а збіркою користувались також молодечі й загальногромадські організації. Тепер, коли на рідних землях народне мистецтво під тиском індустріялізації, а також політики уряду заникає, музейна збірка СУА є одною з дуже цінних колекцій народної творчости.

У збірці є багато оригінальних килимів роботи Короленка з Косова, Горбового з Кут, є кераміка Цвілика, багато верет, ліжників, різьб та оригінальних взорів (з метриками) зі східніх та західніх областей України.

Музейна збірка СУА знайшла постійне приміщення в Українському Інституті Америки завдяки великій допомозі його засновника Володимира Джуса. Музей СУА буде позитивним чинником у процесі виховання нашої молоді на чужині та джерелом інформації для чужинців.

О. С. П.

Скарби народної творчости

У часописі „Культура і Життя" з 11 листопада вміщена вістка про те, що Київський музей відкрив нову експозицію — твори українського народного мистецтва.

З далекої української давнини промовляють експонати. Козацькі порохівниці з оленевого рогу, різьблені українським орнаментом кахлі, виготовлені в 17 сторіччі в селі Суботів на Чигиринщині. Писанки. Керамічні вироби. Твори різьбарів на дереву: сволоки і лутки, мисники і полички, ярма і дуги, задники возів і саней, тарілки і шкатули...

Вперше експонуються давні музичні інструменти: цимбали і ліри, виготовлені на початку 19 століття. Один з найстарших майстрів народної творчости Петро Верна виставив постать бандуриста, а П. Корпанюк з Прикарпаття — вирізьблену тарницю - сідло.

У новій експозиції — широкий відділ килимарства та народних ткачів України.

ЧАРІВНИЙ КУТОЧОК УКРАЇНИ

Цього року, — пише 2 листопаду в „Літературній Україні" мистець Андрій Німенко, — мені довелося побувати в одному з чарівних куточків України — в горах Карпатських, на Закарпаття та по франківських місцях, де колись мандрував великий Каменяр.

Гірські потічки, Черемош, Франкова криниця в Тухлі, гірські масиви, серед яких „смереки зелені коси повбирали у ясній роси", — все це викликає багато поетичних асоціяцій... Малювати під передзвін вівчарських отар надзвичайно захоплююче, і дні здавалися короткими, бо не було краю-меж дивній красі, яку можна хіба що піснею виспівати. Блідне палітра перед багатством відтінків понад хребтами в росистих тінях, серпанкових полонинах...

Як витвір мистця, часопис подає дві світлини — дві акварелі смерекового краю: „Гуцул" та „Камінь Довбуша".

Христина Восвідка

СТАРОВИННІ ОДЯГИ УКРАЇНИ

(З нагоди 1-го Показу Історичної Ноші 64-го Відділу на Ювілейній Конвенції Союзу Українок Амирики)

Староукраїнський одяг жінки з докняжої доби

Тему старовинної історичної ноші племен, що жили на нинішніх українських землях, зустрічаємо в так званому прикладному мистецтві досить рідко. Під час коли питання народної ноші є докладно опрацьоване та до певної міри навіть дуже спопуляризоване, то старовинні одяги з доби передісторичної та вчасної історичної лишилися по сьогоднішній день доменою археології.

Складний комплект жіночого одягу, взуття та прикрас творився протягом століть. Впливали на це релігійні, політичні та господарські умови, а теж клімат та географічне положення даного краю. Це слідно на племенах, що жили колинебудь в Україні, яка була брамою зі сходу до Европи. Немає іншої країни в Европі, де мандрівка народів в історичній діяспорі спричинювала б такі засадничі та відносно часті зміни, як в Україні. Джерелом до відтворення старинного одягу є археологічні розкопи селищ та могили й орнаментальні малюнки на кераміці.

Про одяги жінок, що жили на українських землях в часах ранньої кам'яної доби не маємо докладніших даних. Жили вони в печерах, та правдоподібно носили тільки шкіряні одяги з диких звірів. Перші відомості про тканини знаходимо в пізнішій кам'яній добі, в розкопах т. зв. трипільської культури. Однак одягу, як такого, на підставі залишків відтворити не можна. Племена трипільської культури палили своїх померлих на „точках" і тому слідів одягу не залишалось. Перші вичерпні дані про жіночу ношу знаходимо в Україні в могильницях з часів скитів та сарматів. Завдячуємо це обставині, що ці войовничі племена іранського походження, вірили в позагробове життя. Хоронили померлих в святочних одягах та вибагливих прикрасах. Археологічні розкопи їх могил — що були збірними гробницями правдоподібно поодиноких родів — виказують надмірне багатство одягу, а тим самим і загальний добробут. І так маємо знахідку з-над Збруча, яку зачисляють до шостого століття перед Христом, так званий „Михалківський золотий скарб". В ньому найдено золоті діядеми, застіжки, нaручники та браслети. Замітні є тут виразно впливи грецько-римської культури, як золоті бляшки до нашивання на одежу, та передноазійської — прикраси з бронзи та слоневої кости зі звірячою тематикою, що прийшли були на Україну торговельними шляхами. Відтворений сарматський жіночий одяг мав би виглядати так: довга сорочка обшита на рукавах, внизу, іноді і біля пояса дрібними голубими або зеленими намистинами, в багатших дрібними позолоченими бляшками. Голова вкрита хусткою обшитою краями. На м'яке жіноче взуття нашивано коралики і золоті бляшки. В розкопах з часів панування ґотів (2-ге століття по Христі) знайдено високомистецькі жіночі прикраси з емалію та інкрустації в золоті. Вже тоді, а саме від п'ятого століття перед Христом, були тканини з полотна, вовни та шовку.

Староруська ноша з часів докняжої доби, знайдена в розкопах сіверських, деревлянських та волинських могил, має рівнож ті самі тканини, що вказує на посторонні впливи. В староруських строях головною прикрасою була вишивка в ярких красках. Тканини були взористі, геометричні взори відбивали на тканинах з різного пряжева дерев'яною плоскорізьбою. Так звана мальованка була в ужитті всіх верств тодішнього населення. Дані про одяги з часів розселення славян ціхує відносна невибагливість та брак багацтва в порівнанні до скитсько-сарматської доби. Причиною цього була мандрівка народів, що нищила місцеву людність та її майно.

Основним джерелом вивчення одягу з княжих часів є розкопи могил та руїн різних будівель, мініятюри, фрески по церквах, та орнаментні букви в літописах. Зображують вони князів, дружинників та бояр. Ілюстрації одягу простолюддя не збереглися, тому що мабуть не було воно предметом зацікавлення мистців того часу.. В часі княжої доби багатство одягу вищих верстов доходить до небуденних вершин. Київ 10-11 віку був одним з найбагатших центрів Европи. В розкопах тих часів знаходимо вовняні тканини, полотна ткані навіть зі взором, шкіряне взуття, пояси та хутряні шапки. Крім місцевих, спроваджувано дорогоцінні ткацькі вироби з Европи та Азії. До розквіту доходить золотарство, яке було вже задомовлене від часів антів. Окрему групу і чи не найбільшу творять жіночі прикраси: чільця-діядеми, завушники, ковтки, гривні, намиста, дармовиси, барми-срібні ланцюхові пояси, платівчасті браслети та перстені. Прикрашені були півшляхотними каменями, жемчугами, скляними намистами, емалією, інкрустацією в золоті та рідко бурштином-янтарем. Цікаві були так звані золоті торбинкові ковти, знайдені в Києві і Крилосі, вибагливо прикрашені емалією. Були вони всередині порожні та мали зверху отвір, яким вкладали в середину ковта клаптик тканини, насичений парфумами.

Жіночий одяг ранньої княжої доби приблизно виглядав так: сорочка довга, а поверх дальматика - кафтан, прикрашена каймою та золотими нитками. Багатші люди носили поверха корзно-мантію з оксамиту і парчі підшиті дорогим хутром. На ногах рід плетених панчіх та черевики або невисокі чобітки, шиті з подвійної сап'янової шкіри з гострими носиками, прикрашені золотим дротом та намистинами. На голові хутряна шапка або плетена зі срібними, золотими чи шкляними прикрасами.

В жіночій ноші з доби галицько-волинського князівства незамітні відмінності від Києва. Під час коли тканини та край поодиноких частин одягу є майже такі самі, зате в прикрасах жінок є певна відбіжність, викликана вже західно-европейськими впливами. І так в розкопах „Золотого Току" в Крилосі знайдено золотий торбинковий ковт цілком інший від київського. Рисунок його чисто геометричний, скомпонований із спіральок та безлічі мініятюрних хрестиків, виконаних сірим, голубим та червоним емалем, обведених двома концентричними колами, створеними з зелених емальових квадратів. Золота мало. Всі ці предмети виконували майстри-мистці, а набували їх очевидно тільки княжа верхівка.

Праці, використані при писанні цієї статті: М. Грушевський Я. Пастернак, Н. Гіляровська, С. Стрекалов, Н. Кондаков.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

НА СЛУЖБІ РІДНОЇ ЦЕРКВИ Й НАРОДУ

(У 25-ліття Священства о. д-ра Юліяна Катрія, ЧСВВ)

Впр. о. д-р Юліян Катрій

Наш широковідомий і вельми заслужений монаший чин Святого Василія Великого може похвалитися тим, що на протязі його довголітньої діяльности серед українського народу, чи це було на рідних землях, чи в країнах нового поселення нашого народу, в його рядах завжди знаходилися і тепер знаходяться ревні монахи-священики, щирі українські патріоти, які своє життя, весь свій труд, силу й знання віддали на службу Богові в рідній Церкві для добра рідного народу.

Одним із цих Василіянських носіїв Божої правди й народних трудівників, які причинилися у великій мірі до віднови парафії св. Юра в Ню Йорку, належить о. д-р Юліян Катрій, ЧСВВ, ігумен монастиря оо. Василіян в Ню Йорку. В листопаді сповняється 25 років від того радісного й щасливого дня, коли о. д-р Катрій удостоївся Божої ласки прийняти Святу Тайну Священства.

З приводу цього радісного й рідкісного Ювілею, що стане парафіяльним святом, парафіяни української католицької церкви св. Юра й українське громадянство великого Ню Йорку приготовляються гідно вшанувати свойого дорогого Ювілята. Для переведення цього свята створено окремий громадський Комітет на чолі із д-ром Романом Гуглевичем.

О. ігумен д-р Юліян Катрій прийшов на світ 22-го березня 1912 року в Переволоці, повіт Бучач, Галичина. Тут закінчив народну школу, а 5 кляс гімназії в Інституті оо. Василіян в Бучачі під проводом префекта о. І. Готри, ЧСВВ. Вихований побожними батьками в релігійному дусі малий Юлько почув в собі покликання на монаха й в серпні 1931-го року вступив до новіціяту Василіянського Чину. Після двох років перебування в монастирі, продовжуючи свої гімназійні студії, Юліян зложив свої перші чернечі обіти 12-го квітня 1933-го року, а професію (торжественні обіти) 13го вересня 1936-го року. Після закінчення філософічних студій, почав студіювати Богословію, спершу в Галичині, опісля продовжував її в Чехо-Словаччині, де закінчив її в 1940 році. В цьому ж році сповнилися його задушевні мрії: він став священиком. Сталося це торжество в місті Оломунці в Чехо-Словаччині 21-го листопада 1940 року в день празника св. Архистратига Михаїла. Висвятив його на священика ВПреос. Владика Кир Павло Гойдич, ЧСВВ, єпископ пряшівський.

Вищу освіту здобув о. Катрій на університеті у Відні, де він студіював улюблені предмети: філософію та клясичну філологію. Закінчив університетські студії докторатом із філософії 21-го липня 1943 року.

Осінню цього ж року о. д-р Катрій переїхав до Реґенсбурґу в Баварії. Тут застало його закінчення другої світової війни й прихід американців. В новоствореній в таборі українских біженців гімназії о. Катрій став учителем, на пості якого перебував до березня 1964 року. В цьому місяці виїхав до Риму, і вже влипні цього ж року покинув вічне місто, щоб перенестися на постійний побут в ЗДА. По році побуту в Америці переїхав до Канади й у Ґримзбі, Онтаріо, став професором василіянських схолястиків-гімназистів. Відтак був маґістром новиків у Мондері, Алберта, Канада. При кінці 1950-го року молодий і талановитий монах - священик і професор вернувся назад до ЗДА і став настоятелем монастиря в Глен Кові, Лонґ Айленд, а згодом парохом церкви св. Володимира в Гемстеді. Після шости років перебування в Гемстеді, церковна влада преносить його до одної з найбільших парохій на терені Ню Йорку, а саме до парохії св. Юра, де він спершу працює як сотрудник, а відтак стає парохом. Від жовтня 1961-го о. д-р Катрій за свої заслуги, положені для церкви і парафії, був піднесений властями Василіянського Чину до гідности ігумена, на пості якого працю до сьогодні.

У своїй довголітній діяльності в Христовому Винограднику наш дорогий Ювілят виявив себе не тільки пастирем, який по батьківськи опікується своєю паствою, дбає про її духове виховання, звертає спеціяльну увагу на молоде покоління, але теж цікавиться громадськими справами української спільноти. О. д-р Катрій — це глибокоумний провідник - місіонер, педагог і талановитий організатор. Кожний його почин є обдуманий наперед і опрацьований до деталю, а діло носить печать його солідности і педантичности.

О. д-р Катрій, ставши парохом в Гемстеді, Л, Айл., показав на практиці свою ініціятиву й організаційний хист. При матеріяльній помочі парафіян він в скорому часі побудував тут прегарну церкву, яка стала окрасою парафії, а також осередком, коло якого скупчились церковні і громадські організації. Перебуваючи в Ню Йорку о. д-р Катрій також бага то часу і труду вложив у розбудову парафії, а спеціяльно в її цілоденну школу. Відчуваючи брак української середньої школи (гайскулу), о. Катрій всю свою увагу звернув останніми часами на викінчення будинку школи, в якому має власне приміститися гай скул. Ці його старання увінчалися повним успіхом, бо наше громадянство міста Ню Йорку і околиці зрозуміло інтенцію о. ігумена, щоб мати свою середню школу і радо відгукнулося на його зазив та зложило досі готівкою, або декляпаціями поважну суму на ту ціль. Побіч своєї душпастирської праці, о. д-р Катрій є опікуном церковних організацій при церкві св. Юра а також УКАО „Обнова".

З нагоди Срібного Ювілею Впр. о. д-ра ігумена Юліяна Катрія, ЧСВВ, українське громадянство великого Ню Йорку й парафіяни церкви св. Юра щиро вітають Його з Ювілеєм і при тому складають йому найсердечніші побажання кріпкого здоров'я, ще більших успіхів в душпастирській і громадській праці і Божого благословення у всіх його задумах та починах.

На Многі й Благі Літа, Отче Ігумене!

Михайло Клецор

Володимир Петришин

Виставка картин Анатоля Коломийця в Шикаґо

Від 30-го жовтня до 13-го листопада відбувалася тут в Мистецькій Ґалерії Розарі Коледж виставка малярських праць відомого українського маляра Анатоля Коломийця. Це його друга індивідуальна виставка в Шикаґо і охоплює вона 31 олійну картину з років 1964-65.

Анатоль Коломиєць народився в 1927 р. в Україні, але мистецьку освіту здобув в бельгійських школах і Інституті Мистецтва ім. св. Луки (1948-52) і Королівській Академії Мистецтва (1952-53). До ЗДА приїхав в 1953 році і виставляв свої картини в різних групових виставках в Шикаґо, Ню Йорку і Дітройті. Свою першу індивідуальну виставку акварельних праць влаштував в Шикаґо в червні 1962 р.

Картини Коломийця на .ій виставці замітні своєю свіжістю і розкішністю кольору. Це осягнено вживанням мистцем цікавого процесу верствування кольорів, що в результаті надає більшості його творів багатства площинних вартостей і мозаїчного ефекту. Життєвість картин Коламийця в основному спричинена саме цією грою кольорів, бо самі форми і об'єкти його творів є статичні, а навіть валуваті.

Тематично, виставлені праці є досить різні. Виставка включає картини з мертвою природою, краєвидами, людськими постатями, і навіть безпредметні твори. Зокрема цікавими є його фіґуральні картини, а серед них деякі з їх релігійними елементами, бо в них мистець найкраще відзеркалює своє ставлення до проблем людини та її існування. В противагу, скажемо, до Юрія Соловія, більшість картин якого виражають екзистенціяльне відчуття конфлікту і протесту людини до ситуації свого існування, картини Коломийця виражають прийнятність людиною стану свого буття та духову єдність з її Творцем. Ця гармонійна і в основному оптимістична настанова мистця виявляється не тільки в людських постатях, але й в об'єктах і формах їхнього оточення. Це особливо акцентується у вживанні кольору, а зокрема білого, як елементу поєднання, а не протиставлення людини її окруженню.

Замітним в кількох картинах Коломийця із жіночими типово слов'янськими постатями є вживання хусток, які, крім цікавих площин кольору, становлять побажаний елемент діяння на глядача малярським а не етнографічно сентиментальним вживанням тематики.

Застереження, які можна мати до творчости Коломийця, — це, можливо, брак суцільної стилістичної одности, що частинно можна пояснити незручним включенням у виставку кількох ранніх його картин. Нам здається, що різноступневе сприймання мистцем атракції (тут мається на увазі реалістичні твори в противагу до безпредметних) також не належить до сильних сторінок його виставки. Дальше експериментування, яке заувaжено в останніх творах Коломийця, вказує на ступневе поглиблення індивідуальної візії мистця.

Наприкінці хочемо висловити надію, що ширші кола української спільноти в Америці зацікавляться і запізнаються ближче з творчістю Коломийця, бо вона безсумніву на це заслуговує.

Трентон, Н. Дж.

КАРТИННА ҐАЛЕРІЯ І МИСТЕЦЬКИЙ ВЕЧІР

Трентонська українська громада мала цікавий вечір з мистецькою програмою в неділю 7 листопада. З картинної ґалерії з Ню Йорку пані Оля Соневицька привезла 60 картин наших мистців. Для багатьох присутніх, — це була перша така нагода оглянути цікавий і вартісний вибір образів цієї ґалерії (від Новаківського, Грищенка, Бутовича до Мороза, Гуцалюка, Соловія та інших відомих наших мистців). Присутній мистець Володимир Ласовський загально пояснив стилі і підхід поодиноких мистців, картини яких були привезені на цей вечір.

В розваговій програмі цієї цікавої імпрези взяли участь: композитор і скрипак Володимир Тритяк (скрипкове сольо), Пінот-Рудакевич (минуле і сучасне на весело), Оксана Рудакевич (власні пародії в стилю Шевченка), Людмила Сердюк відчитала „Лисогірську відьму" Людмили Коваленко. Марія Лисяк чарувала своїм виконанням лірично-ностальгічних пісень. Фортепіяновий акомпаніямент був у руках п-ні Лідії Вульби.

Трентонська публіка вдячна мистцям-виконавцям з Трентону і Філядельфії, а пані Соневицькій за можливість оглянути (і купити) твори наших мистців-малярів.

Цей перший літературно-мистецький вечір в Трентоні зорганізував 11-ий відділ Союзу Українок Америки, головою якого є пані Ніна Самокішин.

Н. Н.

Українські громади в ЗДА змагаються за першенство в збірці Національного Датку УККА

Ню Йорк. — З канцелярії УККА повідомляють, що в збірці національного датку, на якому спираються фінанси УККА, беруть кругло сто українських громад. Рівно п'тдесятка з них зібрала до початку листопада ц. р. понад сто долярів. За висотою збірки в сотнях долярів цю передову п'ятдесятку громад можна зібрати в такі групи:

1	громада	понад	$5,000
1	,,	,,	4,000
9	,,	,,	1,000
4	,,	,,	900
3	,,	,,	800
1	,,	,,	600
3	,,	,,	500
4	,,	,,	400
3	,,	,,	300
7	,,	,,	200
14	,,	,,	100

Перед поміж всіми громадами веде Ню Йорк, за ним у близькому сусідстві стоїть Філядельфія, яка в поперед-
6. Гемтремк-Дітройк 1,319.00
місце поміж всіми громадами. Тому, що в обох містах йде приспішена й інтенсивна збірка національного датку, завчасно здогадуватися, яка з цих громад стане першуном цьогорічного почесного змагання. Хоч ранішими роками успішнішою була Філядельфія, не слід забувати, що в збірці на пам'ятник Шевченкові, Ню Йорк зайняв безконкуренційне місце. Очевидно, цьогорічне першенство вирішить інтенсивність збірки в останні тижні цього року та число збирачів датку. Під цим оглядом Філядельфія є в куди кращому положенні. Вона здавна наладнала краще всіх других громад, включно з Ню Йорком, свій постійний збірковий апарат, що щойно поволі здійснюється в Ню Йорку.

Як згадано вище, на чоло сотні наших громад, які беруть участь в збірці національного датку стянуло 11 громад, які зібрали понад тисячу долярів. Ці громади та їх успіх до 9 листопада такі:

1. Ню Йорк	$5,821.45
2. Філядельфія	4,994.20
3. Шикаго	1,716.50
4. Дітройт	1,631.25
Джерзі Сити	1,471.00
6. Гемтремк-Дітройт	1,319.00
7. Янгставн	1,232.44
8. Клівленд	1,136.00
9. Сиракюзи	1,085.50
10. Рочестер	1,049.00
11. Нюарк	1,025.00

Як виявляє цей невеличкий список передових громад шанси здобути одно з найкращих місць у цьому шляхетному змаганні мають не тільки великі осередки нашої національної громади, але передовсім такі, навіть зовсім невеликі громади, як Джерзі Сити, Янгставн і ін., які мають наладнаний збірковий апарат та не відкладають збірки на останні тижні, чи дні. Можна сподіватися, що незабаром усі наші громади подбають про такий постійний апарат, який спирається на розподілі міста на дільниці, вулиці і бльоки та придбання постійних збирачів датку в своїм безпосереднім сусідстві й то тільки обмеженого числа. Така акція йде в цілім краю й на ній спираємо наші великі надії на те, що майбутні збірщики національного датку помітно збільшать свій успіх.

Під кінець листопада буде проголошено новий список наших громад і висліду їх збірки національного датку. Слід сподіватися, що той список значно збільшить число громад, які склали бодай тисячу долярів, та що черга найуспішніших громад помітно зміниться.

Трентон, Н. Дж.

ДВІ ІМПРЕЗИ

Оснований декілька років тому назад „Український Публіцистично Науковий Інститут" в Трентоні, Н. Дж. (теперішній голова Відділу: д-р Зиновій Гіль, заст. голови: о. Фил. Кульчинський, секретар: проф. Дарія Кузик, скарбник: — п. Анастазія Бойцун), продовж свойого існування пробробив чималу роботу в напрямі освідомлювання американців, чужих і своїх про Україну. Пропаґандою, розпродажжю брошур та призбирюванням фондів на дальші видання Інституту, як також постачанням університетських і публічних американських бібліотек добрими українськими книжками — цей Відділ веде перед в трентонській громадській діяльності. Пожвавлюючи свою благородну й зо всіх аспектів корисну працю, Відділ влаштовує імпрези, які мають за ціль дати їх учасникам культурне дозвілля, а дохід присвячує на статутові цілі. До таких імпрез, що пов'язують гарне з пожиточним, зачисляємо тут дві імпрези Відділу, які відбулися в неділю, 17 жовтня та в суботу 29 травня ц. р. Ось вони:

Концерт української музики — якого виконавцями була виключно українська молодь з Трентону й інших місцевостей, а дохід (біля 80 дол.) був призначений на купівлю книжок про Україну (в англ. мові) для університетської бібліотеки в Принстоні, Н. Дж. — відбувся 17-го жовтня в залі Української Православної Парохії ім. св. Юрія Переможця. Влаштуванням цієї імпрези всеціло зайнялася „душа" Відділу УПНІ проф. Дарія Кузик. Їй помагали: пані Люба Крупа, Анастазія Бойцун та панове: Іван Микитин, Богдан Дубик, Дмитро Надраґа й інші.

Концерт складався з двох частин, присвячених виключно українським композиторам: М. Лисенко, М. Фоменко, Я. Степовий, В. Косенко, І. Беркович, М. Ревуцький, П. Майборода та П. Бабич. Виконавцями цього оригінального вечора, були: (по черзі за програмкою):

Рута Лотоцька, — Трентон, (б. учениця проф. А. Рудницького), що на фортепіяні відограла: „Токкато" — М. Лисенка і „9-тий Прелюд" — І. Берковича. Орест Мороз — (Гастінґ он Гадсон, Н. Й., учень проф. Д. Карaнович) — „Карпатська Поема" — Фоменка, (фортепіяно). Маріянна Сухенко — (Трентон, Н. Дж.) „Утоптала стежечку" — Я. Степового (сольоспів), Маріянна, Катерина і Лідія Сухенко — (Трентон, Н. Дж.) Сховалось сонце за горою" (уклад М. Сухенко) — співоче тріо при супроводі на фортепіяні Івана Гуші, Богданна Райнер — Філядельфія, Па., (учениця проф. Ю. Музиченка) — „Ескіз у дорійському ладі" та „Ескіз Ф-моль" — М. Лисенка (фортепіян). Тарас Шкварко — (Нюарк, Н. Дж. учень проф. Таїсси Богдан) — „Прелюд Д-моль" Я. Степового та „Токкатіна" В. Косенка (фортепіян), Наталка Сенько — (Трентон Н. Дж.) — „Та, що подарувала сонце" — Е. Товстухи (мистецьке читання), Марійка Теча — (Плейнфілд, Н. Дж. учениця проф. Галі Клим) — „Прелюд Ціс-Моль" Л. Ревуцького (фортеп.), Маріянна і Катерина Сухенко — (Трентон, Н. Дж.) — „Моя зірко)) — П. Бабича і „Білі каштани" — П. Майбороди (співочий дует при супроводі на фортепіяні І. Гуші) Марійка Гафткович — (Трентон, Н. Дж., учениця проф. Ізабеллі Камінської) — „Скерцо" — М. Лисенка і „Лірична поема" — М. Фоменка (фортепіян), Неля Лебідь — (Трентон, Н. Дж.) — доповідь про композиторів і виконавців разом з поясненнями про виконувані твори та ведення всієї програми.

В цілому вище згаданий вечір зробив на численну публіку (поміж цією багато молоді) приємне враження. Найкращими виконавцями були: Богданна Рейнер, Марійка Гафткович, Тарас Шкварко і Орест Мороз Також добре співали сестри Сухенко. Знаменито читала Наталка Сенько і гарно списалася як заповідач Неля Лебідь. Поганенький інструмент (піяніно) не зовсім давав спроможності виконавцям показати їхній справжній талант, а малі діти були надто гомінкими.

***

Вечір присвячений св. Володимирові Великому, влаштований старанням цього ж Відділу УПНІ, — відбувся 29-го травня в цій же самій залі з такою програмою: Доповідь про святого Володимира Великого виголосив проф. Іван Коровицький з Філядельфії. В ній було подано чимало нового і інтересно насвітленого доповідачем матеріялу про св. Володимира, його життя і заслуги положені для Русі-України.

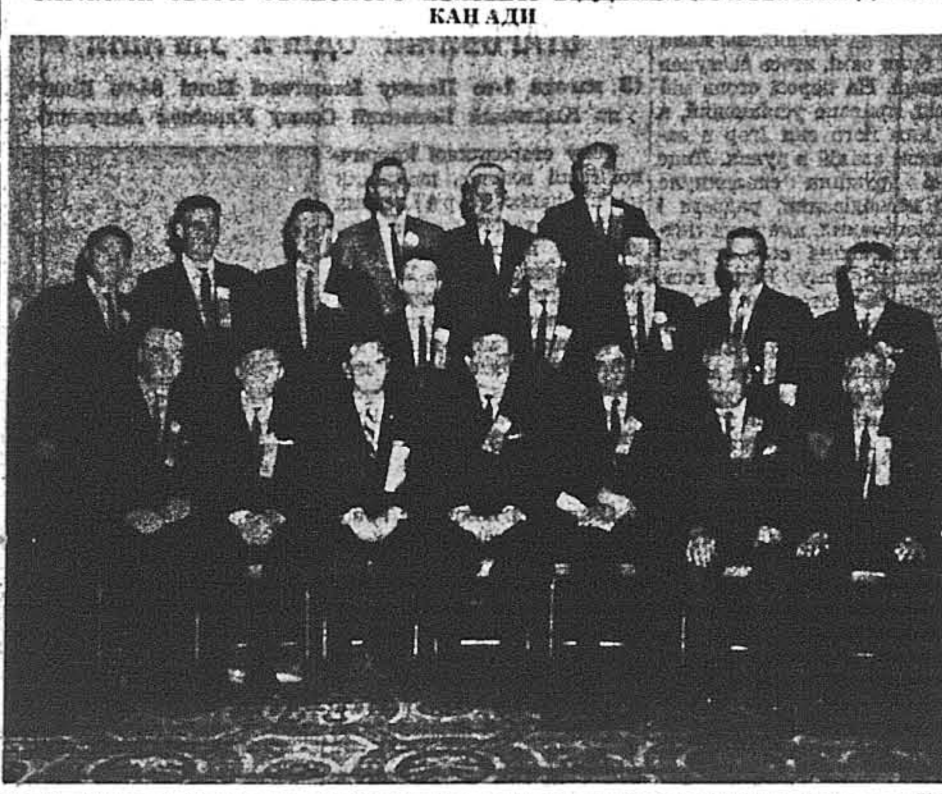
Струнний квартет в складі: Володимир Цісик — 1-ша скрипка, Дарія Кузик — 2-га скрипка, Володимир Тритяк — віоля, Зенон Цісик — челю, виконав: „Інтермеццо" — В. Шутя, „Аллеґро кон Бріо" (Оп. 18, ч. І.) — Бетговена та „Лярґо" В. Барвінського. Володимир Цісик (скрипка) при фортепіяновому супроводі Марійки Цісик виконував: „Леґенду" М. Фоменка та „Українську Рапсодію" М. Лисенка.

Людмила Сердюк прочитала уривок з повісті „Володимир" В. Скляренка. Цей вечір був одним з кращих колинебудь влаштованих в Трентоні імпрез ,про що згадував у своєму слові — подяці, виконавцям та чисельно зібраній публіці, голова Відділу — д-р Зиновій Гіль. Прізвища виконавців програми — самі за себе говорять. Було б непростимим гріхом, якщо б цей струнний квартет , з великою енергією та любов'ю зорганізований про Вол. Цісиком — мав би на цьому виступі закінчити своє існування.

Весь дохід із цієї імпрези (коло ста дол.) призначено на статутові цілі УПНІ. — Честь і слава усім виконавцям програми, які за свою участь у цьому вечорі не взяли з каси ні шеляга. Від вдячної публіки усім їм щиросердечне Спасибі!

ЮКО

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОБЛАСНОГО КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ ЗАХІДНЬОЇ КАНАДИ

Деякі учасники Загальних Зборів Обласного Комітету Відділів УНСоюзу Західньої Канади, які відбулися у Вінніпеґу 10-го жовтня з нагоди Конґресу Комітету Українців Канади. Сидять зліва: д-р С. Суховерський — містоголова Обласного Комітету УНС, мґр. І. Геврик — голова Обласного Комітету УНС, д-р Я. Падох — головний секретар УНСоюзу, М. Плавюк — голова Конґресу КУК (В. 458), Б. Зорич — директор Канадійської Канцелярії, В. Гірняк — обласний організатор УНС, М. Коваль (В. 455). Стоять у другому ряді зліва: Ю. Гвоздулич — секретар Обласного Комітету УНС, С. Костишин (В. 445), д-р С. Дершко (В. 444), мґр Е. Мастикаш (В. 432), Н.Н., д-р М. Гладишевський (В. 500), О. Касюхнич (В. 498), С. Сивак (В. 445). Стоять у третьому ряді: В. Демкович (В. 445), інж. М. Селешко (В. 432), П. Данилюк (В. 445).

Представник УОК відвідав Міжнародний Олімпійський Комітет

Льозанна. Швайцарія. — 4 листопада генеральний секретар українського олімпійського комітету (УОК) Осип Зінкевич зложив офіційну візиту в централі Міжнародного Олімпійського Комітету (МОК) в Льозанні і був прийнятий на півгодинну розмову генеральним секретарем Міжнародного Олімпійського Комітету пані Л. Занчі, яка рівночасно є канцлером МОК після відходу від міжнародного олімпійського руху Отта Маєра.

Візита ця була офіційно зголошена і під час неї український представник з'ясував справу становища України до участи в Олімпійських Іграх, а також завдання українського олімпійського руху в екзилю. В часі розмови були порушені обидвома сторонами питання участи в Олімпіядах комуністичного і націоналістичного Китаю, обидвох Корей і зокрема ширше продисутовано питання окремої участи двох Німеччин, що рішено в Мадриді на останній сесії МОК в жовтні цього року. Український представник окремо підкреслив справу участи в МОК большевицьких представників Романова і Адріянова та ролю, яку вони там виконують.

Пані Л. Занчі в бігу розмови порівняла становище України з колишнім становищем, ще перед першою світовою війною Фінляндії і Чехії.

Розмова відбулась в дуже вирозумілій атмосфері зі сторони представника МОК і закінчилась обопільними побажаннями успіхів в тій ділянці, в якій обидва Комітети працюють.

Побут ген. секретаря УОК тривав в Міжнародному Олімпійському Комітеті коло півтори години, і це була перша українська візита в цій міжнародній олімпійській інституції.

Розмови в Льозанні багато допоможуть в дальшій праці українського олімпійського комітету та в остаточному завершенні його змагу в справі участи України в Олімпійських Іграх, як окремої нації.

Н. Н.

Леся Лисак

А ЯК ПРИХОДИТЬ ДЕНЬ ПОДЯКИ...

Ми всі йдемо межею поміж двома світами.

З лівого баку — цього, як кажуть, від серця — в синявих зарисах спогадів стелиться світ учорашнього дня. Світ, що ми й наші батьки вийшли з нього і що залишився там, за сімома ріками, сімома горами. Світ, що його в пісні звуть „рідним краєм". Він від межі далеко, далеко...

З правого боку простягається світ сьогоднішнього дня. Світ, що ми і наші діти в ньому зупинилися і почали нове життя. Світ, що зветься „новою батьківщиною".

Два різні світи, а ми — посередині. І інколи ми розторгані, розтерзані на грані двох світів. І раз-по-раз золоті і сталеві нитки, що простягаються з обох сторін до нашої душі, переплутуються, і від цього нас огортає неспокій. Не легко йти межею між „старим" і „новим" світами...

І приходить осінь. Осінь завжди означає тиху тугу і бажання спокою. А як вітер зриває з дерева жовте листя, тоді більш як будь-коли прагнеться добротливої усмішки сонця. Щоб хтось сказав ясне, сердечне слово. Щоб звідкілясь прийшло трохи погідної, лагідної радости.

Колись осінні усмішки приходили з осінніми празниками. Тим, що заквітчувалися фіолетовим зіллям „празничка" поза образами. Тоді, як говорилось ще: „Прийдіть до нас на празник"...

Це було по цій межі нашого світу.

Тепер, з другого боку „нового світу", осінь приносить ніби „новий" — алеж ніяк не „чужий" день. Той, що його звуть Днем Подяки. Він усміхається безтурботним румянцем веселих днин, що мають колір помаранчі. Він шелестить в'язкими жовтої кукурудзи. Він пахне червоними яблуками. Авжеж ніяк не поминути традиційного індика. Новий осінній празник, що звуть його Днем Подяки.

Ніби здавалось би — яке відношення? Бо ж тіні незнаних нам пілігримів з незнаної нам землі... Тих, що восени ступили на цю землю — ах, як це давно було і як інакше! — що прийшли, шукаючи спокою і... щастя. І знайшли їх і назвали словом, що пишеться з великої букви, а вимовляється з великою пошаною: Воля — Свобода людині й народові.

Чи справді це — давня, далека історія? Чи часом — не повторилася вона на наших очах, з нами, як співучасниками?

... З далекої, прекрасної України явились пришельці — пілігрими — ми. Так само як ті, перед сторіччями, шукаючи тиші і волі для себе і для своїх дітей. Прийшли, поселились і — поплило життя. І коли б призадуматися в осінній вечір, то за багато, багато речей треба було б дякувати...

Тоді, як прийшла перша осінь на новій землі — незнані нам пілігрими відчули потребу подяки. Вони — так, як ми тепер — вірили в незбагненну мудрість і доброту Божу. В провидіння, що зіслало їм так багато ласки. Молитву за них у день пізньої першої осени на новій землі назвали попросту Днем Подяки. Бо ніби — як інакше?

А що були так, як ми, тільки людьми, то до молитви додали ще й вислів людської радости, що виявляється в празникуванні. Оцю багату, ситу празничну „трапезу". З жовтими динями, червоними яблуками, надутненими індиками.. Багатством осени — дарами нової землі.

Кількадесят чи може кільканадцять років тому в громаду нащадків незнаних пілігримів-пришельців ввійшли ми. З далекої, прекрасної України, що мріється по цьому боці межі... І коли приходить осінь, ми теж у громаді тих, що дякують. Це вже не обов'язок — це приходить само по собі, як відчуття.

І так сама по собі приходить думка: ІІ, здається, підшептує веселий „хохлик", що завжди вискакує з-поза стола тоді, коли до нас приходять вдумливі думки. Він — хохлик — примружує око й підказує: „А може б так цього року особливо відсвяткувати „новий" осінній празник?" Може б так саме „на межі двох світів"?

Питаємо: як і де?

І ось: В гірському, тихому закутку, де в предивній гармонії вчорашній і сьогоднішній день поєдналися в гостинній атмосфері. В гірській місцевості, до якої, як голосить веселий сльоґан — „ведуть всі дороги". У кетскільських горах, що багатьом з нас „нагадують Карпати". На оселі, що крутий в'їзд до неї нагадує в'їзд на давні приходства... Там, де шумлять зелені ялиці, пахне золоте осіннє листя і сонце цілує вас з-понад дерев... Ах, це зовсім не трудно відгадати! Ви ж увесь час говорите про... Союзівку!

„А може б поїхати там на „осінній празник"? На День Подяки? Вас привітають гостинні господарі і золотиста тиша осени. Вас привітає гурт приятелів, які так само, як ви, „несподівано" вирішили поїхати на Союзівку. Щоб відпружитися від метушні великого міста, щоб дихнути спокоєм гір і ялиць. Щоб „відірватися від буденщини". Щоб „традиційно попразникувати"... Хіба треба більше арґументів?

Збиточний хохлик киває головою: він висуває незаперечний, незбитий арґумент для всіх пань - господинь: не треба буде мучитися приготуванням обіду, а опісля цілий тиждень підігрівати та припрошувати родину до решток залишеного індика.

Хохлик має рацію. Останній арґумент побиває всі попередні. Бо коли ви маєте до вибору осінню поезію і варення обіду — що виберете? Треба замкнути машину до писання й пошукати телефону Союзівки. Щоб зарезервувати місце на „празник".

НАСІННЯ СОНЯШНИКА З УКРАЇНИ

Цього року Україна виростила високі врожаї олійних культур, зокрема соняшника.

Як подає „Молодь України" з 5 листопада, Україна „здала державі" 1738 тисяч тонн соняшникового насіння. Вивіз насіння соняшника триває.

Український Спортовий Клюб в Ню Йорку

СКЛАДАЄ ЩИРУ ПОДЯКУ

усім нижче поданим Вельми Шановним Установам, фірмам та поодиноким жертводавцям із Пассейку, Н. Дж. та околиці, що зложили на руки п. Ярослава Петрика $236.50 на потреби УСК-у.

По $25.00 — І. Комендат.

По $20.00 — ОУА „Самопоміч" і Кредитівка — Відділ Пассейк.

По $15.00 — Український Конґресовий Комітет Америки — Відділ Пассейк.

По $10.00 — Український Народний Дім — Пассейк, Українська Централя — Пассейк, М. Брездень, В. Познахівський, Я. Петрик.

По $7.00 — А. Писанюк.

По $6.00 — М. Качала, М. Струк.

По $5.00 — М. Безущко, П. Пікулович, д-р Б. Филипчак, Станиця Пласт — Відділ Пассейк, В. Венедик, Я. Кардаш, М. Дячишин, М. Стрик — Йонкерс.

По $2.00 — С. Біловус, о. Ст. Клепарчук, Б. Петрик, В. Рудакевич, Я. Лопушняк, П. Шарий, Т. Садівник, В. Кузяк, Іванчук, Дм. Тодорів, В. Бобиляк, І. Чура, І. Іванків, А. Зелінський.

По $1.00 — В. Мочула, А. Ваньо, С. Покора, І. Хомко, Дм. Харишп, М. Моравський, І. Блиха, В. Косаревич, П. Борух, Ал. Ничка, Дм. Петрущак, Ю. Котляр, Ан. Цапар, Б. Калавур, З. Познахівський, А. Тиньо, О. Фарміґа, А. Фарміґа, В. Фарміґа, Р. Макаренко, К. Колінас, М. Домарадз, С. Седляк, Дм. Мазурик, М. Онацький, М. Габан, С. Фарміґа, Я. Капшаба, Я. Брінь, П. Приймак, В. Нестерук, К. Яцинич, В. Крипяк, М. Гиньо, П. Костишин, І. Андрієвич, В. Шлиа, М. Шепський, Н. Н.

По 50 центів — М. Решетняк.

УПРАВА УСК-у, Ню Йорк

ЗАРЕВО
ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ АКАДЕМІЧНИХ ТОВАРИСТВ в ЗДА
влаштовує з нагоди

VIII Крайового З'їзду

КОНФЕРЕНЦІЮ

що відбудеться

27-го листопада 1965 року

о год. 12:30 по пол.
в УКРАЇНСЬКОМУ ІНСТИТУТІ АМЕРИКИ
2 Схід 79-та вул. в Ню Йорку

В ПРОГРАМІ:

Звіти членів уступаючого Крайового Проводу та доповіді: „Роля Зарева в суспільстві" — **Павло Дорожинський**, і „Проєкт праці Зарева" — **Володимир Бакум.**
Цього ж самого дня о год. 8-ій вечора в Українському Інституті Америки відбудеться

Товариська Вечірка

в якій візьмуть участь:
Микола Поведілок, Іван Керницький (Ікер) та **Квартет „Каравана"** в складі: **Р. Капока, М. Длябога, Б. Бемко, Л. Калинич.** При фортепіяні **Марійка Геча.**
В неділю, 28-го листопада 1965 р. після Богослужень о год. 1-ій по пол. в Українському Народному Домі — продовження З'їзду. В програмі м. і.: Звіти Комісій, дискусія та вибір нових керівних органів Зарева в ЗДА.

Наукове Т-во ім. Шевченка в ЗДА
МОВОЗНАВЧА КОМІСІЯ

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

відбудеться в суботу, 27-го листопада 1965 р. в год. 6-ій веч. в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79-та вулиця в Ню Йорку.

ПРОГРАМА:

1. **Проф. д-р П. Ковалів:** Відкриття.
2. **О. Протопресвітер проф. І. Губаржевський:** доповідь на тему: „Українська загально-технічна термінологія і боротьба навколо неї".

Вхід вільний.
Управа Мовознавчої Комісії НТШ

Увага! НЮАРК і ОКОЛИЦЯ! Увага!

Вже в найближчу неділю, 28-го ЛИСТОПАДА 1965 р. о год. 4-ій по пол.
Український Музичний Інститут в Нюарку
— улаштовує —

ПЕРШИЙ КОНЦЕРТ

на власному фортепіяні Steinway
Виконавці: **Мирон Бакун, Геня Вольц, Юрій Вожаківський, Оксана Нагнибіда, Богдан Покора, Роман Тим'як, Марта Цибик.**
Заля УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ, 140 Prospect Avenue, IRVINGTON, N.J.

Громадський Комітет Українських Організацій м. Ню Йорку

під почесним протекторатом
ПРЕДСТАВНИЦТВА ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ УНРАДИ в США
— влаштовує —

у суботу, 4-го грудня 1965 р. о год. 6:30 веч.
в Українському Народному Домі
ВЕЛИКА ЗАЛЯ — 140-142 — 2-га Ave.

ЖАЛОБНУ АКАДЕМІЮ

ПРИСВЯЧЕНУ

бл. пам'яті полк. А. МЕЛЬНИКА

Лицаря Збройних Змагань за волю України та Голови ПУН

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ЙОГО СМЕРТИ

У ПРОГРАМІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ:
Генерал П. ШАНДРУК, доповідь — гість з Канади, письменник і публіцист — д-р **З. КНИШ**, режисер — **П. ГІРНЯК**, деклямація — **Р. ШУГАН**, співачка — **Г. МИНАЇВ-АНДРЕАДІС.**
При фортепіяні — **О. ОМЕЛЬСЬКИЙ.**

ПАНАХИДА

ЗА СПОКІЙ ДУШІ БЛ. ПАМ'ЯТІ ПОЛК. А. МЕЛЬНИКА
відправиться у ЦЕРКВІ СВ. ЮРА у НЮ ЙОРКУ
у СУБОТУ, 27-го ЛИСТОПАДА ц. р. о 8-ій год. вечора

ДО ЧИСЛЕННОЇ УЧАСТИ В УРОЧИСТОСТЯХ ЗАКЛИКАЄМО ВСЕ ГРОМАДЯНСТВО

Почесний Голова Громадського Комітету Проф. І. КРАМАРЕНКО
Голова Громадського Комітету Генерал П. ШАНДРУК
Члени Президії Комітету:
полк. П. ШПРУК, сот. І. КОЗАК, сотн. О. СТЕТКЕВИЧ, Л. КУДЕЛЯ, Г. ЯРЕМЧУК

Фонд допомоги вченим ім. Дмитра Дорошенка при УВАН

Українська Вільна Академія Наук у ЗДА дбає про розвиток української вільної науки й мистецтва. Серед членів Академії є особи різного віку, також ті, що вже на пенсії. Для багатьох з них пенсія є єдиним джерелом невеликого прибутку, та вона не вистачальна, і час від часу вони потребують допомоги, особливо тоді, коли трапляються хвороби та несподівані видатки. Зокрема українські вчені старшого віку в Европі одержують надзвичайно скромну, невелику пенсію. В цих умовах вчені старшого віку продовжують свою наукову працю і збагачують наукові дані про українську науку та культуру.

Українські вчені пенсіонери та їх родини конче потребують допомоги. Від грудня 1950 року при Академії діє „Фонд допомоги вченим ім. Дмитра Дорошенка", що має своїм завданням подавати допомогу потребуючим українським вченим та їх родинам. За час своєї діяльности багато з них одержували допомогу невеличкими сумами на Різдво і на Великдень з цього Фонду. В нагальних потребах їм також висилали допомогу, що була для них не тільки матеріяльною, але й моральною підтримкою, вона давала їм відчути, що вони не самітні, що про них не забули, а це сприяло дальшому продовженню їх наукової праці.

Засоби Фонду поповнювались у формі щомісячних регулярних внесків, одноразових пожертв і надходжень від вечерів-концертів, на яких українські мистці виступали без будь-якої винагороди.

Допомогти українським вченим і мистцям, людям старшого віку та хворим є святим обов'язком усього українського громадянства у вільному світі. Кожний, що має заробіток, може час від часу зробити пожертву на цю шляхетну ціль. Комісія Фонду допомоги українським вченим ім. Д. Дорошенка при УВАН у ЗДА звертається з проханням надсилати пожертви на адресу Академії із зазначенням у листі чи на конверті „На Фонд Д. Дорошенка":

The Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S., Inc., 206 West 100th St., New York, N.Y. 10025.

Пожертви на Академію мають податкові пільги.

Комісія Фонду допомоги українським вченим ім. Дмитра Дорошенка
Голова — Н. Осадча-Яната
Члени: С. Гаєвська, О. Гайдамака, Г. Гермак, Л. Грицак, Т. Іванівська, А. Нещадименко, Л. Чернявська

Рильський по-польськи

У 1965 році вийшов, у Варшаві вибір поезій Максима Рильського (Максим Рильські. Поезія. Паньствови Інститут Видавнічи. Варшава, 1965. Ст. 234).

Книжка, яку зредагував поет Влодзімєж Слободнік, а вступне слово й пояснення до неї написав Фльоріян Нєуважни, обіймає 134 поезій поета, перекладених на польську мову 27 поетами.

В числі перекладачів сам Влодзімєж Слободнік, а також Анатоль Стерн, Мєчислав Яструн, Тадеуш Голлендер, Станіслав Єжи Лєц, Юліян Тувім, Лєон Пастернак і інші.

Упорядники книжки вибрали поезії з усіх збірок М. Рильського і вмістили їх у хронологічному порядку: збірка починається поезією, написаною у 1910, а кінчається віршем „Туга за молодістю", написаним у 1962 р.

Такий уклад дає спроможність читачеві слідкувати за розвитком Рильського як поета.

На всіх 134 поезій збірника тільки 3 можна зарахувати як данину режимові: „Мандрівка", „Грибок" і „Я син країни рад". Все інше — чиста лірика.

Добір поезій у збірці повністю оправдує твердження Фльоріяна Нєуважного у його вступній статті, що „поезія Рильського мудра і людська".

В тому ж самому вступному слові Нєуважни дав характеристику творчости М. Рильського, не забувши підкреслити його вальори як перекладача взагалі, а польської мови зокрема.

Серед поезій Рильського у збірці багато присвячених або таки написаних на теми, зв'язані з польською культурою та її діячами.

З польською культурою і літературою М. Рильський був дуже добре ознайомлений і залюбки з неї перекладав.

Ця збірка є гарною даниною пам'яті великого українського поета.

абг.

БАНКРУТСТВО СОВЕТСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

чи інші ділянки народного господарства.

Це „ірраціональне господарювання" проводиться головно коштом села. Грабунок сільської людности Аганбеджян ілюструє таким прикладом: з річного чистого прибутку колгоспів в сумі 22 мільярдів рублів держава забирає собі 11 мільярдів: мільярд у формі податків і 10 мільярдів як зиск з т. зв. „державних закупів" сільськогосподарських продуктів. Колгоспам залишається 11 мільярдів рублів, яких абсолютно не вистачає, щоб купити нові машини, вплатити визначену урядом частку на т. зв. неподільні фонди і оплатити працю колгоспників. За підрахунком Аганбеджяна, колгоспник може заробити в день за працю 1 рубль і 50 копійок. Зі своєї присадибної землі може він видобути ще 3 рублі і 50 копійок. Чи оплачується йому працювати в колгоспі?

Немилосердним визиском села й розкривається таємниця, чому дотепер советське господарство не збанкрутувало.

Хиби плянування

Аганбеджян знімає маску з широко вихвалюваної большевицькою пропагандою т. зв. пляновости економіки. Він пише, що в советській економіці панують бюрократичний хаос і брак господарського розрахунку. Головна причина цього — централізація і нехтування демократичних принципів. Як виглядала т. зв. „демократизація" за Хрущова? Аганбеджян з'ясовує: господарські пляни опрацьовували ради народних господарств та союзні республіки і надсилали їх до центрального Держпляну СССР, який фактично їх заміняв своїм власним пляном. Держплян вимагає збільшувати темпи зросту продукції втрос супроти тих, що їх подали місцеві органи.

Аганбеджян пише: наша система економічних рушіїв не має нічого спільного з плянуванням. Вона противиться інтересам господарства. Фактично — це конфлікт між інтересами держави і підприємства.

В СССР розподіл виробництва строго централізований. Всі зовнішні форми децентралізації ввесь час були фікцією.

Як виглядає статистика?

Далі Аганбеджян нещадно критикує советську статистику. Він завважує, що підставою кожного здорового господарювання є правдива інформація про фактичний стан господарства. Але в СССР взагалі немає правдивої інформації. Ніхто не знає, що діється в економіці. Цифри, що їх публікує Центральне Статистичне Управління, — фіктивні.

Аганбеджян зазначає, що коли советські економісти хочуть мати правдиві інформації про стан економіки, вони мусять звертатися до даних, опублікованих в американських журналах. Як приклад подає він ствердження ЦСУ, що врожай зерна в СССР у 1964 році становив 8 мільярдів пудів. Ми ніколи не зібрали такого врожаю! — пише советський економіст. Коли б це була правда, то СССР продавав би зерно а не купував його за кордоном!

Ця критика визначного советського економіста ще раз потверджує, що большевицька економічна система на довшу мету не може втриматися!

Літературно-Мистецький Клюб
149 Друга Евеню в Ню Йорку
В П'ЯТНИЦЮ, 26. ЛИСТОПАДА 1965 р. о год. 8:15 веч.
— відбудеться —

ДОПОВІДЬ д-ра В. ШАНДОРА

члена Президії НТШ, на тему
„Правно-політичний розвиток Карпатської України після Другої Світової Війни"
Гостям раді!
Управа Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ПАРАФІЯ СВ. ВОЛОДИМИРА, 160 Захід 82-га вул. в Ню Йорку

В суботу, 27-го листопада 1965 року
в ПАРАФІЯЛЬНІЙ ЗАЛІ КАТЕДРИ
влаштовується

„ЗАПУСНА ЗАБАВА"

З ВЕСЕЛОЮ АРТИСТИЧНОЮ ПРОГРАМОЮ
• До танців пригріватиме першорядна оркестра. •
• Власний буфет і смачні українські страви. •
Початок — о 7-ій год. вечора
Вступ — 1 дол. 50 центів ГОСТЯМ РАДІ.
РАДА ТРОСТІВ

С-ВО СВ. ПОКРОВИ в КЛІФТОНІ, Н. Дж.
запрошує все Українське Громадянство на

ЗАПУСНІ ВЕЧЕРНИЦІ

які відбудуться

в суботу, 27-го листопада 1965 р.
в УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕНТРАЛІ
240 Hope Avenue — Passaic, N.J.
Початок о год. 8-ій веч.
ГРАТИМЕ ОРКЕСТРА „ОГО"
В програмі: **Виступить танцювальна група СУМА з Пассейку** під керівництвом п. **Р. Стеткевича** та інші несподіванки. ЗА БУФЕТ РУЧИТЬ СЕСТРИЦТВО.
Вступ $1.50 — Студенти 75 центів.
УПРАВА СЕСТРИЦТВА

ХОР ім. Митр. АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО, Т-ВО „ОБНОВА" і 201-ий ВІДДІЛ „ПРОВИДІННЯ" в НЮ ЙОРКУ
під протекторатом
КОМІТЕТУ ОБ'ЄДНАНИХ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ м. НЮ ЙОРКУ — Відділ УККА
— влаштовують —

в неділю, 12-го грудня 1965 року
в год. 6-ій веч.
в авдиторії FASHION INSTITUTE
225 West 24th Street, N. Y. C.

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

у пошану
Слуги Божого Митрополита
АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО
в соті роковини народження

У ПРОГРАМІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ:
о. д-р Ю. Катрій, ЧСВВ; Ш. Ордасеі-Баранська, сопрано — солістка Метрополітен Опера в Ню Йорку; Р. Рудницький, піяніст-віртуоз; д-р В. Лешнин; д-р Р. Осінчук; д-р І. Соневицький; Смичковий Ансамбль УМІ під керівництвом проф. В. Цісика; Хор ім. Митрополита Андрея Шептицького — диригент проф. Р. Левицький.
Квитки по $2.50, $2.00 і $1.00 у крамницях „Арка", „Еко" і „Сурма", а в день Концерту при касі.

В АМЕРИЦІ І В СВІТІ

РАДА БЕЗПЕКИ ОН ПРИЙНЯЛА 10 ГОЛОСАМИ при одній Франції, яка стрималась, резолюцію, що доручає всім державам припинити експорт нафти і її виробів до Родезії. На тому засіданні амбасадор ЗДА повідомив, що ЗДА відмовилась прийняти 9.500 тонн родезійського цукру, які знаходяться вже в дорозі на океані.

СИРІЯ ЗАПРОСИЛА до свого військового штабу комуно-китайських старшин — повідомило ізраїльське радіо. Ізраїльські урядові кола твердять, що 185 китайських комуністів вже прибули до Сирії, як „фахівці" в різних ділянках державного життя, в тому числі численні штабові старшини, а 415 комунокитайських висланців мають прибути в найближчому часі. Сирія погодилася стати комуно-китайською базою на Середньому Сході, зате Комуністичний Китай обіцяв підтримати режим Сирії проти інших арабських суперників та проти — Ізраїлю.

СХІДНЬО-НІМЕЦЬКИЙ ДИКТАТОР ВАЛЬТЕР УЛЬБРИХТ ДУЖЕ НЕВДОВОЛЕНИЙ і стурбований політикою свого партійного однодумця і приятеля, кубинського Фіделя Кастра, який дозволив на виїзд з Куби понад 100.000 близьких кревних і приятелів кубинських емігрантів, що перебувають в ЗДА. Вальтер Ульбрихт боїться, що коли б він зробив такий самий жест, то до Західньої Німеччини переїхала б половина східньо-німецького населення.

Увага! Увага!

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ в ШИКАГО, Ілл.
повідомляє все Українське Громадянство міста Шикаго та околиці, що

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ З ДНЯ СМЕРТИ
сл. п. д-ра

СТЕПАНА ВИТВИЦЬКОГО

Президента і Головного Отамана Військ УНР в екзилі
в НЕДІЛЮ, 28-го ЛИСТОПАДА 1965 Р.
в усіх Українських Церквах міста Шикаго
відбудуться **ПАНАХИДИ**
а в год. 3-ій по полудні

УРОЧИСТА ЖАЛОБНА АКАДЕМІЯ

в АВДИТОРІЇ ШКОЛИ ШОПЕНА

Святочний Комітет запрошує усе Українське Громадянство вшанувати та відзначити своєю масовою участю в Жалобній Академії померлого Президента та Головного Отамана Військ в екзилі.

Президія Координаційної Ради Українського Революційно-Демократичного Руху в Канаді, США й Аргентині та Головна Управа Об'єднання Українців Революційно-Демократичних Переконань у США
з глибоким сумом і жалем повідомляють своїх Членів, Прихильників і все Українське Патріотичне Громадянство про те, що 14-го листопада ц. р. о год. 2-ій ночі в шпиталі св. Йосипа в м. Торонто (Канада), після тяжкої й довгої хвороби помер визначний громадсько-політичний діяч і публіцист, колишній політичний в'язень комуністичних концентраційних таборів на Соловецьких островах, Член-Основоположник УРДП і СУЖЕРО в Канаді, член Центрального К-ту УРДП і Координаційної Ради, Голова Світової Федерації колишніх Політичних В'язнів і Жертв совєтського терору, головний редактор „Білої книги" і англомовного журналу „Ньо Рев'ю", автор книжок „Українська інтелігенція на Соловках", „Недостріляні" й „Острови смерти" (англійською мовою), колишній Державний Секретар Виконавчого Органу і член Української Національної Ради —

†

СЕМЕН ОЛЕКСАНДРОВИЧ ПІДГАЙНИЙ

Покійний народився 17-го квітня 1907 року на Кубані. Похорон відбувся 16-го листопада 1965 року з Української Православної Катедри св. Володимира в Торонто.

Засмученій і прибитій горем Родині, Друзям, Приятелям, Однодумцям і всім Українцям, що болісно переживають цю невіджаловану втрату, висловлюємо щиросердечне співчуття і в глибокій жалобі схиляємо чола перед
СВІТЛОЮ ЙОГО ПАМ'ЯТТЮ.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
Незабутнього Брата, Шваґра та улюбленого Дядя
РЕДАКТОРА-ЖУРНАЛІСТА

ГЕННАДІЯ КОТОРОВИЧА

буде відслужена

СВЯТА ЛІТУРГІЯ

в Катедральній Українській Православній Церкві
СВ. ВОЛОДИМИРА в ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.
в суботу, дня 27-го листопада 1965 р.
о год. 9-ій рано
на яку сердечно запрошуємо Приятелів і Знайомих.
НАДІЯ ДИДИНСЬКА — сестра
Інж. К. ДИДИНСЬКИЙ — шваґер
РОМАН і ЮРА — сестрінки

Замість квітів на могилу

сл. п. д-ра Володимира Калини

складає 25.00 дол. на Визвольний Фонд ОУН
ГОЛОВНА УПРАВА
Т-ВА Б. ВОЯКІВ УПА
ім. ген.-хор. Т. ЧУПРИНКИ

Замість квітів на могилу

бл. п. Степана Матчака

складаємо 10 долярів
на НТШ в ЗДА
МИХАЙЛО і АННА ГЛАДУНИ
Ню Йорк

В пошану пам'яті Добродія нашої родини

бл. п. Степана Матчака

складаємо 10 долярів
на цілі НТШ в ЗДА
НИНА і ПЕТРО ПАСЕЦЬКІ
Ню Йорк

НОВІ КНИЖКИ

П. К. КОВАЛІВ. СЛОВ'ЯНСЬКІ ФОНЕМИ. ПОХОДЖЕННЯ І ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК. НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА, Ню ЙОРК, 1965. СТОР. 258.

Фонема і суто фізичне явище звуку — різні поняття. Фонема — це звук, який служить для розпізнавання сенсу слів. Це — „найкоротший елемент акустичних уявлень, що їх у мові існує безмежна кількість, більша, як ми уявляємо" (Л. Щерба). Походженню та розвиткові слов'янських фонем і присвятив свою чергову працю знаний український мовознавець, проф. П. К. Ковалів, зробивши тим поважний вклад у слов'янську, а зокрема українську філологію.

Цією своєю книжкою проф. П. Ковалів виповнює значну прогалину в слов'янському мовознавстві, бо це вперше появляється синтетичний курс, в якому подано систему фонем в їх історичному розвитку.

Як стверджує автор у передмові до своєї книжки, за вихідний пункт узяв він праслов'янську систему фонем в окремих слов'янських мовах, а саму праслов'янську систему фонем подає на основі даних порівняльного і індоевропейського мовознавства.

У цій своїй праці проф. П. Ковалів кидає нове світло, зокрема, на проблему кількости голосних фонем у російській мові, успішно розв'язує спірне питання, чи є „и" та „ы" двома окремими фонемами в російській і білоруській мовах, чи лише варіянтами однієї фонеми.

Перша частина праці проф. П. Ковалева охоплює голосні фонеми, друга частина — приголосні, з підрозділами: праслов'янська система фонем, історичний розвиток фонем у сучасних слов'янських мовах, що постали на основі цього розвитку.

Праця проф. П. К. Ковалева може служити як посібник при вивченні порівняльної історичної граматики мов в університетах з слов'янськими відділами, а також як підручник-довідник для викладачів у питаннях, зв'язаних з порівняльною фонетикою слов'янських мов та історичною фонетикою кожної мови.

З признанням треба подивляти працьовитість проф. П. Ковалева, що великим трудом, з поміччю своєї дружини, спромагається реалізувати на веритайпері такі складні під поліграфічним оглядом видання — майже без жадної друкарської помилки. Чіткий друк, добрий папір і оформлення п. Б. Ковалева значно улегшують користування цією цінною книжкою.

В. Давиденко

● **Королева Єлисавета II** надала своєму губернаторові в Родезії серові Гомфрі Гіббсові титул Лицаря-командора Королівського Ордену Вікторії. Це одно з тих високих відзначень, що їх надає королева безпосередньо, а не в імені британського уряду. Таким чином королева задемонструвала перед біло-расистським прем'єром Родезії Існом Смітом свою солідарність з Гомфрі Гіббсом і своє найвище признання йому: Гіббс димісіонував Сміта, який всупереч волі британського уряду самовільно проголосив державну самостійність Родезії, і після того перетерпів різні шикани збоку Сміта, який відсунув його з становища губернатора та призначив на його місце свого ставленика.

СПОРТ

ВІСТКИ УСТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" НЮАРК.

Інформаційні Збори УСТ „Ч. Січ".

6 листопада відбулися в новонабутому домі „Чорноморської Січі" при Сендфорд Евню в Нюарку інформаційні збори прихильників української спортової молоді, на яких голова УСТ „Ч. Січ" мгр. Б. Підлуський і член Управи мгр І. Хамуляк та голова Матірного Т-ва М. Матияш поінформували присутніх про важливі справи купна нового приміщення та пляни побудови модерного і простірного дому для нашої спортової молоді.

Перебудова і модернізація будинку, що його закупило Т-во за суму коло 110.000 дол. з парцелею 100X100, мала б започаткуватися вже на весні 1966 року. В зборах взяло участь 27 прихильників українського спорту, між ними д-р В. Гук, д-р С. Ворох, д-р Б. Панчук, д-р Т. Шеґедин, д-р Я. Миндюк, д-р І. Ярош, ред. В. Качмар, Я. Гайвас, д-р Комаринський, М. Стебельський, Я. Турянський і ін.

З резолюції, що її одноголосно схвалили збори, говориться:

Стверджено, що в сукупності справ і завдань наших проблема спортового виховання нашої молоді є першорядної ваги та значення.

Стверджено, що одним із засобів нашого виховного пляну в цій країні є і мусить бути рідна книжка для духа нашої молоді й водночас спорт для її тіла.

Т-во „Чорноморська Січ" взяло на себе важливий обов'язок у цих невідрадних умовах дбати про фізичне виховання молоді. Одначе обов'язок цей можна виконати належно щойно тоді, коли матимемо в Нюарку зразковий спортовий дім, вивінуваний в усі новочасні модерні спортові прилади.

Тому для здійснення всіх цих великих плянів у спортовій ділянці для добра нашої молоді є конче потрібна моральна та матеріяльна співпраця всього нашого старшого громадянства.

В кінцевій точці резолюції говориться про потребу відповідної координації дій щодо будови Народнього Дому і спортової залі „Ч. Січі".

СІЧОВИКИ НА СЛУЖБІ В „ДЯДЬКА СЕМА".

Будучи здоровою тілом і духом, наша січова молодь стає прикладними громадянами ЗДА. Під сучасну пору, коли звихнені під кожним оглядом елементи американської молоді демонструють в різних містах проти уряду і обов'язку військової служби, члени-спортовці „Ч. Січі" льояльно виконують свій обов'язок в армії і фльоті ЗДА. І так крім Мирона Гури, який вже декілька років перебуває в морській Академії Аннаполісу, на водах Атлантику кружляє Лев Вільчак, а його брат Володимир, також футболіст з 1-ої дружини, перебуває на війні у В'єтнамі. Дальші два футболісти, Василь Каздоба і Іван Гой виїхали до гарячого Санта Домінґа.

О. Твардовський

ТАРЗАН, ч. 5 534. Воллес оповідає...

Тарзан відтягнув набік розсердженого на смерть Зомата... Але мавпа фатально зранила Воллеса.

— Це була знаменита містифікація, — задихаючися, казав він... — Ви знаєте, що Маріо Мореллі достоменно подібний до вас...

— Навіть Велу вдалося обдурити... І то так сильно, що вона плянує одружитись з ним!